

STOR GUIDE TIL:

Det fede liv

Flere og flere knokler videre efter pensionsalderen, mens Kirsten slapper af i haven.

Side 12-21

Magistre dissekerer "SKAM"

8

Pension: Kvinder bliver snydt

22

Knud Romer om sit største nederlag

26

Ti års angreb på fri forskning

32

Betal ekstra til din pension og udnyt skattefradraget i år

Pensionskassen skal have modtaget pengene senest 30. december, som er årets sidste bankdag.

Har du brug for rådgivning, er du meget velkommen til at ringe på 3915 0102.

mppension.dk

PENSIONS KASSEN

**Magistre
& Psykologer**

Arbejdsgivere i små sko

De offentlige arbejdsgivere går i små sko for tiden. Moderniseringsstyrelsen går kutymet og personalehåndbøger igennem med en tættekam for at se, om der mon ikke skulle være nogle rettigheder, som kan elimineres. Aktuelt har Social- og Indenrigsministeriet og dertil knyttede styrelser annulleret tre af de ansattes fridage, bl.a. juleaftensdag.

SKAT har også opsagt fridage med løn, og her er det ligeledes juleaftens-, nytårs- og grundlovsdag, der står for skud. Det er et voldsomt indgreb, og slipper de af sted med det, er jeg bekymret for, at det vil brede sig som en steppebrand. Men vi ser naturligvis ikke stiltiende til. DM har sammen med de øvrige akademiske fagforeninger anlagt en voldgiftssag mod SKAT, da vi ser det som en væsentlig vilkårsændring for den enkelte medarbejder.

De statsansatte arbejder benhårdt. Det belønner arbejdsgiverne med en lønnedgang, da fridagene fjernes uden lønkomensation. Det er fuldstændig uacceptabelt. DM har derfor i fællesskab med andre AC-organisationer indkaldt finansministeren til krisemøde, hvor dagsordenen er en opfordring til anstændig arbejdsgiveradfærd. Jeg må sige, at samarbejdet med de offentlige arbejdsgivere befinder sig på et historisk lavpunkt, hvis Moderniseringsstyrelsen ikke respekterer, at ændringer af løn og vilkår aftales mellem parterne.

Den nuværende ledelsesstil er ikke hverken rimelig eller motiverende over for de engagerede og velkvalificerede statsansatte. I tider, hvor de ansatte allerede er pressede af nedskæringer, burde Moderniseringsstyrelsen i stedet understøtte medarbejdernes trivsel.

Gevinst på det private område

På det private område ser vi derimod arbejdsgivere, der gennem gedigne lønstigninger honorerer medarbejderne for deres værdifulde indsats. Vi har lige fået resultatet fra årets lønstatistik på det private område i DM, og der er en flot gennemsnitlig lønforbedring på 4,3 %. Og lad os bare være ærlige – der er en dejlig anerkendelse i at få lønforhøjelse. Det er i hvert fald lidt sjovere end at skulle sige farvel til 3-4 betalte fridage.

Selvom man er privatansat, er alt dog ikke nødvendigvis lutter lagkage. Det har vi særligt set inden for medicoområdet, hvor der desværre på eksempelvis Novo Nordisk og LEO Pharma har været fyringsrunder på det seneste, og DM har arbejdet hårdt på at få gode outplacementforløb ind i de fratrædelsesaftaler, der er indgået. Medicobranchen har ellers buldret frem i mange år, men pludselig er der prispres i USA, aktiestyrt, omorganiseringer af afdelinger og hele forskningsområder, der lægges ned. Det er ganske svært at forudse, og vi må erkende en

større usikkerhed på hele arbejdsmarkedet.

På et omskifteligt arbejdsmarked er det vigtigere end nogensinde, at vi sørger for at vedligeholde og udvikle vores faglige kompetencer. Den løbende kompetenceudvikling er guld værd, når man står over for et pludseligt jobskifte. Derfor har DM fokus på at få løbende kompetenceudvikling ind som en ret i ansættelseskontrakter og ind i de overenskomster, der forhandles på det private område i foråret 2017. Så er man bedre stillet, uanset om ens arbejdsgiver går i små eller store sko.

Camilla Gregersen,
Formand

Signe Møller Johansen,
DM Offentlig

Anita Kildebæk Nielsen,
DM Offentlig

Karin Hjortshøj Pedersen,
DM Offentlig

Anders Christian Rasmussen,
DM Offentlig

Anne Bisgaard Pors,
DM Offentlig

Lis Kræmmer,
DM Offentlig

Erik Sigmund Christensen,
DM Viden

Leif Søndergaard,
DM Viden

Charlotte Palludan,
DM Viden

Olav Wedege Bertelsen,
DM Viden

Thomas Vils Pedersen,
DM Viden

Hans Beksgaard,
DM Viden

Tommy Dalegaard Madsen,
DM Viden

Bjarke Friborg,
DM Privat og Selvstændige

Sine Jensen,
DM Privat og Selvstændige

Jens Groth Andreassen,
DM Privat og Selvstændige

Helle Idland,
DM Privat og Selvstændige

Julia Hunt,
DM Privat og Selvstændige

Birgith Sloth,
DM Ledere

Frederik Thordal,
DM Studerende

Gry Inger Reiter,
DM Studerende

Lea Brith Grummisgaard
Friedberg,
DM Studerende

Hvilken pensionisttype er du?

Min far er 82. Han har ikke arbejdet i 20 år.

Hovedet fejler absolut ingenting. Jeg kender ikke ret mange, som er så velorienteret. Min far kan let konsumere dagbladet Information, Politiken og Fyns Amts Avis i løbet af dagen, hvorefter den står på flere nyhedsudsendelser, "Deadline" på DR2 og så selvfølgelig også nogle programmer om verdenshistorien og Hitlers haver på DR K.

Når man kommer på besøg på Thurø, så kan han finde på at råbe: "Det er ikke Dansk Folkeparti, som er problemet. Det er Venstre!" mens han kigger én skarpt i øjnene. Ja, ja, o.k. far. Må jeg lige tage jakken af?

Al den viden. Alt det engagement.

Mens min far var erhvervsaktiv, underviste han lærerstuderende på seminariet i Vordingborg. Han var også formand for lærerrådet på det lille statsseminarium, hvor han styrede møderne med tør humor og en stor knogle, som han dunkede ned i bordet for at kalde kollegerne til orden. Og så skrev han af og til undervisningsbøger til folkeskolen. Derhjemme var han god til at fortælle historier, også om sin egen barndom langt ude på landet med flitsbue, fiskekrog og tørvegrave.

Det var, som om han søgte mere og mere tilbage til jæger- og samlerstadiet, efterhånden som tiden gik, og han havde prøvet det meste på seminariet.

Han og min mor købte et husmandssted på Møn, og så gik det ellers over stok og sten:

Vi havde halmfyr (som brændte af to gange), tyrekalve (som forcerede hegnet og smadrede naboens græsplæne), gæs (som hakkede på køkkenruderne), kaniner (som jeg ikke havde lyst til at æde) og bier, (som kravlede ind under min fars ellers bisikre dragt og stak ham på næsen). Hertil kom lystfiskeri, bukkejagt og kystfiskeri med garn. Projekterne kom og gik, men der var altid gang i noget.

Så da min far blev 62 og fik et godt tilbud om pension, så var det ikke en brat overgang for ham, selv om han gik fra fuldtidsjob til fuldtidspension. Han havde faktisk knap tid til at gå på arbejde i forvejen.

Jeg tænker, at det var en fin måde at gå på pension på – for ham. For mig er det anderledes. Jeg tror ikke, at jeg vil kunne undvære at skrive, redigere eller formidle, så jeg vil nok prøve at holde fast i at skrive som freelancer, når jeg går på pension.

I dette nummer af Magisterbladet sætter vi fokus på pensionisttilværelsen. Søren la Cour, der er forfatter til bogen "Efter arbejdslivet – Fortællinger om dét at blive ældre", siger noget, som jeg tror vil være sandt for mange inklusive mig selv:

"Der er en lille død i pensionen. Man kan ikke undgå at tænke: Er jeg nu ubrugelig? Hvad kan jeg?"

Derfor er det en god nyhed, at der er ved at blive brudt op i den der stive alt eller intet-overgang mellem arbejdsliv og pension. Som Magisterbladet kan fortælle i dette nummer, så arbejder flere og flere videre efter pensionsalderen. Man kan trappe ned, og man kan forsøge at vælge præcis de opgaver, som man altid godt har kunnet lide, mens man bevarer tilknytningen til arbejdsmarkedet og kollegerne. Vi har talt med tre seniorer med hver sin tilgang til pensionistlivet, og vi har to gange fem råd til alle, som funderer på, hvilken slags pensionist de selv ønsker at være. God læselyst.

FASTE RUBRIKKER

- 3 LEDER
- 4 REDAKTØRENS KOMMENTAR
- 10 SIDEN SIDST
- 42 NYE BØGER
- 49 DEBAT
- 52 FAGLIGT FORUM

54 LEDIGE STILLINGER

58 MEDDELELSER

Magisterbladet:
Peter Bangs Vej 30
2000 Frederiksberg
Telefon 38 15 66 00 (kl. 10-16)
Telefax 38 15 66 65
Internet: www.magisterbladet.dk
e-mail: magisterbladet@dm.dk

Al henvendelse vedr. abonnement og adresseændring: 38 15 66 00 og bed om medlemsafdelingen. Abonnement på Magisterbladet koster 225,50 kr. per kvartal.

Redaktion:
Jakob Elkjær,
ansvarshavende redaktør
je@dm.dk

Tobias Dinnesen, digital redaktør
tdi@dm.dk

Martin Ejlersen, journalist
me@dm.dk

Pernille Siegfumfeldt, journalist
psi@dm.dk

Thomas Böttcher, journalist
tb@dm.dk

Louise Egholm Burcharth,
journalistpraktikant
leb@dm.dk

Sidse Rølle Jakobsen, sekretær
srj@dm.dk

Magisterbladet har
redaktionel frihed

Direkte telefon:
38 15 66 52

Annoncer:
DG Media a/s
St. Kongensgade 72
1264 København K
Tlf. 70 27 11 55
Fax 70 27 11 56

Design og produktion:
Datagraf Communications
www.datagraf.dk

“Man får lov til at kende karaktererne endnu dybere ved også at følge med i deres Facebook-samtaler”.

ARTIKLER

- 7 Succesfulde erhvervsakademier gør klar til fyringer
- 8 Magistre: Derfor hitter “Skam”
- 13 Pensionsalder er ingen hindring for at arbejde
- 14 Fem grunde til at gå på pension, når du fylder 65
- 15 Fem grunde til at blive ved med at arbejde

- 16 “Mit arbejde er mit liv”
- 18 “Når du bliver ældre, stikker du piben mere frem”
- 20 “Jeg kan gå i haven på en tirsdag”
- 22 Guide: Kvinde – få styr på din pension
- 25 Regeringen sparede på professionshøjskolerne

- 26 Knud Romer: Mit største nederlag i livet var ikke at blive magister
- 29 Privatansatte magistre opnår pæne lønstigninger
- 30 Verdens hurtigste naturvejleder får tillidspris
- 32 Farvel til fri forskning?
- 35 Medieforskere: Sæt mediestøtten op

- 36 Musikalsk selvsving på P3
- 39 5 skarpe om P3's musikudbud
- 43 Sprogdøden skal bremses
- 44 Bag historien: Henning Bro
- 46 Professor: Taxameter ud fra ledighedstal duer ikke

Forsidefoto: Jes Larsen, Territorium

Oplag: 33.700 eksemplarer

ISSN 0903-7349

Kontrolleret af

DANSKE MEDIERS
OPLAGSKONTROL

Kontrolleret oplag: 35.881
i perioden 1. 7. 2015-30. 6. 2016

Produktionsplan:

Nr. 1 2016
Udkommer: 15. januar
Deadline debat: 2. januar
Deadline annoncer: 6. januar
Deadline kalender: 6. januar

Nr. 2 2016
Udkommer: 10. februar
Deadline debat: 30. januar
Deadline annoncer: 1. februar
Deadline kalender: 1. februar

Nr. 3 2016
Udkommer: 10. marts
Deadline debat: 27. februar
Deadline annoncer: 1. marts
Deadline kalender: 1. marts

Bliv endnu bedre

TAG PÅ KURSUS I FORÅRET

Projektledelse

Lær at planlægge og organisere dit projekt i ofte uforudsigelige situationer og alligevel komme meningsfuldt i mål. Med inddragelse af projektteori og forskellige perspektiver på projektledelse lærer du at arbejde med projektet i moderne organisationer. Firedages valgmodul på diplomuddannelsen i ledelse.

Start 28. februar 2017 i København

Pris for alle 8.600 kroner

Kurset er fritaget for moms.

Innovation som arbejdsmetode

Lær at bruge innovation som arbejdsmetode, når du og din arbejdsplads har brug for at finde nye og anderledes løsninger på nye eller velkendte udfordringer. Kurset varer fire dage.

Start 1. marts 2017 i København

Pris (ekskl. moms)

Medlemmer 11.700 kroner

Andre 13.700 kroner

Den succesfulde samtale

Bliv endnu bedre til at mestre samtalen og få mere ud af samtalerne med din leder, kollegaer og samarbejdspartnere. Kurset varer to dage.

Start 2. marts 2017 i København

Pris (ekskl. moms)

Medlemmer 9.200 kroner

Andre 10.800 kroner

Kurset er inklusive ZTRONG samtalekort og PROTREPTIK arbejdshæfte 1.

Mental robusthed gennem meditation

Lær at meditere på 8 eftermiddage og bliv bedre i stand til at acceptere livets udfordringer, så du kan handle konstruktivt og problemløsende og dermed øge dit psykologiske velbefindende og trivsel.

Start 27. marts 2017 i København

Pris (ekskl. moms)

Medlemmer 8.500 kroner

Andre 10.100 kroner

Den interne konsulent

Få en indføring i konsulentrollen og -processerne, og bliv opmærksom på konkrete værktøjer, som vil blive koblet på problemstillinger fra din hverdag og vil styrke din egen konsulentfaglighed. Kurset varer to dage.

Start 8. marts 2017 i København

Pris (ekskl. moms)

Medlemmer 8.500 kroner

Andre 10.100 kroner

Kurset er inklusive bogen "Konsulent – men hvordan?"

Ordet er dit – eller er det?

Lær at tage ordet - til møder, præsentationer, undervisning og i medier. Styrk din personlige fremtræden gennem indsigt og redskaber til at udvikle din stemme og dit kropssprog, samt gennem positiv adfærd og motivation. Todageskursus.

Start 13. marts 2017 i København

Pris (ekskl. moms)

Medlemmer 8.300 kroner

Andre 9.900 kroner

Find flere kurser på dmefteruddannelse.dk eller ring på telefon 91 34 66 24

SUCCEFULDE ERHVERVSAKADEMIER

GØR KLAR TIL FYRINGER

I 2020 bliver tilskuddet pr. studerende på erhvervsakademierne skåret med 25 procent i forhold til 2009. Næste skridt: Fyringer.

En vækst i elevoptaget på 40 pct. taler for sig selv. Siden de blev etableret i 2009, har erhvervsakademierne og deres primært merkantile og tekniske uddannelser været en bragende succes.

Men samtidig med at akademierne optager flere og flere studerende, er finansieringen slet ikke fulgt med.

I 2009 fik erhvervsskolerne 87.500 kr. per elev. I år er beløbet på 71.600 kr., og hvis Venstre-regeringen får sin vilje, vil tilskuddet i 2020 være sat ned til 65.800 kr., en samlet reduktion på 25 pct. Det fremgår af bemærkningerne i finanslovsforslaget for 2017 og finansloven for 2011.

Ifølge formanden for Danske Erhvervsakademier, Niels Egelund, vil besparelserne uundgåeligt medføre fyringer af undervisere.

“Det står helt uden for diskussion, at sektoren skal ind og røre ved undervisningen, og det vil sige underviserne. Så simpelt er det”.

Erhvervsakademiernes egne beregninger viser, at skolerne i 2020 skal udføre det samme arbejde som i 2015

“Vi kan godt skære to pct. i et enkelt år ved at reducere omkostningerne, uden at det går ud over kerneydelsen. Men når jeg kigger på omkostningsbudgetter for de enkelte uddannelser, er der ikke meget tilbage på pølsen, der kan koges suppe på”, forklarer Egelund.

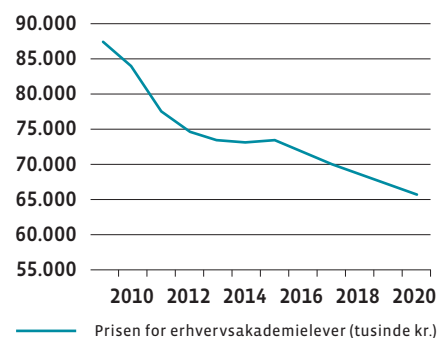
Afskedigelser og større krav til undervisere

Ifølge Niels Egelund har sektoren kunnet dække de senere års kraftige besparelser takket være øget optag og stordriftsfordele, fx ved at øge antallet af studerende på de enkelte hold. Men den går ikke længere, mener han.

“Alt tyder på, at væksten i optaget vil stoppe nu. Vi har allerede måttet afskedige undervisere i forbindelse med dimensioneringen, og på Erhvervsakademi Kolding, hvor jeg selv sidder, forventer vi en løbende tilpasning. Jeg regner med at få et mere præcist billede i løbet af en måneds tid”.

På Erhvervsakademi Aarhus oplyser økonomichef Niels Erik Holmstrøm,

PRISEN FOR ERHVERVSAKADEMIELEVER (tusinde kr.)

Kilde: Tekst og anmærkninger til forslag til finanslov for 2017 på Uddannelses- og Forskningsministeriets område samt vedtaget finanslov for finansåret 2011.

de besparelsesmuligheder er for længst udtømte, og vi er oppe på 35-40 studerende per hold, hvilket er maksimum, for vores pædagogik er ikke baseret på forelæsninger som på universiteterne”.

Jes Arbov, tillidsrepræsentant for underviserne ved Erhvervsakademi Aarhus forudser, at studerende og undervisere på akademiet fremover vil mærke besparelserne.

“Det ligger i kortene, at der skal ske en effektivisering. Da man opsagde arbejdstidsaftalen i 2013, var det netop for at kunne stille krav om øget effektivitet, fx ved at bede os om at udføre mere arbejde på mindre tid”.

Uddannelsesminister Ulla Tørnæs mener godt, at effektiviseringerne kan opnås uden at forringe kerneopgaven.

“Der er mange håndtag, man kan skrue på. Vi ved for eksempel fra andre uddannelsesinstitutioner, at man kan ændre arbejdsgange, digitalisere eller udnytte bygninger bedre”. <<

“Det står helt uden for diskussion, at vi skal ind og røre ved undervisningen, og det vil sige underviserne. Så simpelt er det”.

Niels Egelund, rektor, formand for Danske Erhvervsakademier

for 15 pct. færre tilskudskroner, hvis der foruden regeringens omkostningsbidrag indregnes forventede dispositionsbegrænsninger og tekniske besparelser på erhvervsakademierne, der blandt andet uddanner datamatikere, webdesignere, laboranter og serviceøkonomer.

at uddannelsesinstitutionen med uændret aktivitet i 2018 vil mangle 18 mio. kr.

“Vores prognose går på en meget moderat vækst, og så kommer vi ikke uden om at overveje personalereduktioner. Det har vi også netop fortalt vores samarbejdsudvalg. De løsthængen-

MAGISTRE:

Derfor hitter “Skam”

Den norske serie “Skam” er en stor succes blandt både teenagere og folk langt over 40, selvom den er produceret som en ungdomsserie til 16-årige. Men hvorfor egentlig? Det giver forskellige magistre et bud på.

Aldrig har teenagebumser og gymnasiefester – på norsk – været så kult. Danskerne fik for alvor øjnene op for “Skam”-serien produceret af den norske public service-kanal NRK i sommer, og i dag er der 70.000 danskere, der kigger med hver uge. Selvom den kun kan ses på nettet.

Serien følger en gruppe gymnasieelever i Oslo over tre sæsoner, hvor de to 1.g-piger Eva og Noora fra samme venindegruppe er hovedpersoner i henholdsvis første og anden sæson. I tredje sæson, der bliver vist dette efterår, følger man 1.g’eren Isak, der kæmper med at finde sin seksuelle holdeplads.

Ét af nybruddene ved serien er, at den som udgangspunkt er tænkt til nettet, hvor de fleste også ser den. Den første sæson blev i snit set af 524.000 seere, hvoraf 486.000 fulgte med online. Desuden er serien kun blevet markedsført på nettet, for at “målgruppen selv skulle finde den og føle, at de ejer den”. Skrækscenariet var, at forældrene skulle opdage serien før de unge, forklarer Julie Andem, seriens instruktør og manuskriptforfatter, i Politiken.

Og målgruppen er tænkt meget snævert med de 16-årige unge i sigtekor-net.

Alligevel formår serien at rejse nogle universelle problemstillinger ifølge

Iben Albinus, filmanmelder, forfatter og cand.mag. i æstetik og kultur. Det kan være med til at forklare, at også ældre har taget serien til sig. Først og fremmest fordi den ifølge hende handler om overgangen fra barn til voksen, som alle kan spejle sig i. Men også fordi den adresserer menneskets søgen efter anerkendelse i sociale relationer.

“Serien handler om kampen for at blive anerkendt i en social sammenhæng i gymnasiet. Og det er jo noget, som vi i virkeligheden alle sammen kæmper med. Udstødelse er jo det værste, som kan ske for et menneske”, siger hun til Magisterbladet.

“Vi poster ikke det, vi kunne være bedre til, på Instagram eller Facebook. Skam handler i høj grad om det, vi holder for os selv”.

Noemi Katznelson, centerleder

delse på spidsen, fordi “bekymringerne om at være populær og blive liket i en digitaliseret medieverden findes døgnnet rundt”.

Desuden tegner serien et billede af de unges skamfølelse, der udspiller sig i forskellige afskygninger. Lige fra en-

somhed og utroskab til spiseforstyrrelser, fjerne forældre eller ikke at være tiltrukket af det modsatte køn. Og ifølge Noemi Katznelson, der er leder af Center for Ungdomsforskning og cand.mag. i pædagogik og historie, er det udtryk for en tendens i ungdomskulturen, hvor skam knytter sig til det uperfekte, som man holder for sig selv.

“Vi poster ikke det, vi kunne være bedre til, på Instagram eller Facebook. Skam handler i høj grad om det, vi holder for os selv. Det, vi ikke deler”, har hun udtalt til Kristeligt Dagblad.

Og ifølge Anne Solfrid Brennhovd, redaktør og forfatter hos det kristne norske website SnakkOmTro, kan “Skam” være med til at bryde med unges skamfølelse ved netop at vise de sider, som normalt gemmes væk.

“Skam skildrer en vennegruppe, der først og fremmest kerer sig om hinanden, ikke bare når de er perfekte, men også når de begår fejl”, siger hun til Kristeligt Dagblad.

Troværdig med slang og research

Karakterernes brug af slang har også fået meget opmærksomhed. Flere har døbt det “kebabnorsk”, som er en såkaldt sociolekt blandt norske unge med indvandrerbaggrund, hvor man låner og blander ord fra bl.a. arabisk med norsk. Men ifølge Pia Quist, der er lektor på Nordisk Forskningsinstitut og cand.mag. i dansk, er det en misforståelse. Især fordi serien foregår i det vestlige Oslo, hvor den bedre stillede middelklasse bor.

I de to første sæsoner af "Skam" følger man pigerne Chris, Vilde, Eva, Noora og Sana, der går på gymnasiet i Oslo. Her er man bl.a. med et direkte kig ind i karakterernes brug af sociale medier en flue på væggen til både fester, breakups og frokost-pauser i kantinen.

“Det er kun udtrykket ”lø”, der stammer fra arabisk og svarer til “træls”, som kan forbindes med et multietnisk ungdomssprog. Men de taler et bestemt ungdomssprog med masser af engelsk slang”, siger hun og nævner fx udtrykket “hooke”, som flittigt bliver brugt i serien. Det er et fornorsket udtryk af det engelske “to hook up with somebody”, som betyder “at være sammen med”, uden at det involverer noget seksuelt.

Ifølge Pia Quist får den store brug af slang serien til at virke mere autentisk, fordi “man hører det i mange uformelle sammenhænge, hvor karaktererne krydrer deres sprog med en masse slang”.

Også Iben Albinus peger på, at “Skam”-karaktererne har en enormt stor troværdighed over sig.

“Det er jo, som om det er virkelige personer”, som hun siger.

Hun peger på, at den omfattende research forud for serien har spillet en stor rolle. Instruktøren Julie Andem har lavet dybdegående interviews med norske gymnasieelever, hvor hun har spurgt til detaljerede beskrivelser af deres hverdag. Hvornår de stod op, hvad de fik til morgenmad, hvornår de tog af sted til skole, hvad de snakkede om på vej dertil, hvornår skolen

begyndte, og hvordan læreren var. Alt sammen for at forstå deres drømme, frygt, behov og udfordringer.

Også den aktive brug af sociale medier i serien giver et ekstra lag til karaktererne ifølge Iben Albinus.

“Man får som seer et ekstra lag, fordi man får lov at kende karaktererne endnu dybere ved også at følge med i deres Facebook-samtaler”, forklarer hun.

Og de sociale medier er ikke kun forbeholdt selve serien. Et helt univers er bygget op omkring serien, hvor karaktererne har “virkelige” Instagram- og Facebook-profiler, man kan følge. Der findes også en “Skam”-blog, hvor man kan følge med i sms-korrespondancer mellem karaktererne, der bygger videre på handlingen fra serien, mens der også på utraditionel vis løbende bliver lagt små bidder af nye afsnit op.

Ifølge Iben Albinus skaber det en form for socialt fællesskab, som man bliver inviteret ind i, hvilket knytter folk til serien.

Norsk – fra kitsch til cool

Pia Quist peger også på, at serien har formået at flytte danskernes opfattelse af norsk fra “kitsch til cool”, da mange førhen har opfattet det norske sprog som lidt grinagtigt og fjollet.

Og hun håber på, at det kan bane vejen for, at man i Danmark får øjnene mere op for nordiske tv-produktioner. Derfor ser hun det også som positivt, at DR har opkøbt rettighederne til serien, der bliver vist på DR3 fra december.

“Det kan være med til at minde DR om at kigge efter norske og svenske produktioner og sørge for at få dem sendt i tide, for det ville være godt for den interskandinaviske sprogforståelse”, siger hun til Magisterbladet.

Og ifølge sproglektoren skal man ikke undervurdere, hvor meget det rykker for danske unges evne til at forstå andre nordiske sprog.

“De fleste ser “Skam” med norske undertekster. Og dét, at man får koblingen mellem det skriftlige og det sagte, gør, at det virkelig rykker ved sprogforståelsen. Og unge mennesker er ikke særligt gode til at kommunikere med hinanden på de nordiske sprog, så på den måde er det rigtig godt”, siger hun. <<

“HYGGE” TÆT PÅ AT BLIVE ÅRETS ENGELSKE ORD

Det danske – og svært oversættelige – ord “hygge” var blandt de nominerede til årets engelske ord af den anerkendte ordbog Oxford Dictionaries. Det blev dog ordet “post-truth” (postfaktuel), der løb med titlen. Adjektivet, der har været kendt i mere end et årti, har ifølge folkene bag ordbogen fået nyt liv i forbindelse med blandt andet Brexit-afstemningen og det amerikanske præsidentvalg, skriver magisterbladet.dk.

TYRKIET: REGERINGEN UDPEGER UNIVERSITETSREKTORER

Mens der herhjemme spekuleres i, hvad det såkaldte “styringseftersyn” af universiteterne munder ud i, har den tyrkiske regering skærpet den politiske kontrol med landets universiteter. Ifølge dekret nr. 676, udstedt den 28. oktober, vil det fremover være den tyrkiske præsident, der udpeger universiteternes rektorer. Det tyrkiske videnskabsakademi har fordømt dekretet og siger, at det er “ensbetydende med udryddelsen af universiteternes autonomi”.

“HVOR ER HANS THYBO?”

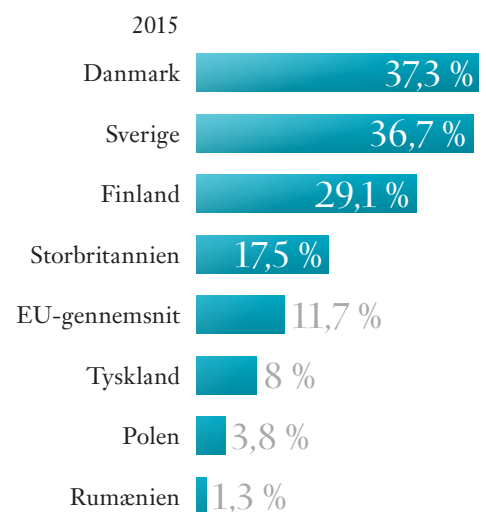
lød det fra geologistuderende, der i forbindelse med Københavns Universitets årsfest protesterede over fyringen af den internationalt anerkendte geologiprofessor Hans Thybo.

”En ting er fyringen af en person, som vi sætter højt både personligt og fagligt, men det er vigtigt for os at pege på ledelsens magtfuldkommenhed i dette helt uacceptable forløb: Hvis en fagligt anerkendt forsker kan blive afskediget på så tyndt et grundlag, så kan hvem som helst jo ryge”, lød det ifølge Universitetsavisen fra to af de fremmødte studerende.

“Det ser ud til, at vi er på vej ind i en ny æra af populistisk nationalisme, hvor den dominerende liberale orden, som har været under opbygning siden 1950’erne, kommer under angreb fra vrede og energiske demokratiske flertal”.

Francis Fukuyama, amerikansk forfatter og filosof, i Financial Times

LIVSLANG LÆRING: DANMARK I FRONT

Procentdelen af personer mellem 25 og 64 år, som fortæller, at de har modtaget uddannelse eller undervisning inden for de seneste fire uger. Kilde: Eurostat

“Det der driver og motiverer mig, det er mine kollegaers engagement inden for de forskellige fagområder. Når vi eksempelvis holder kurser eller seminarer, så er det vigtigt, at der er forskellige faglige øjne på opgaven eller projektet.”

Susanne Lea Qvist Andersen

Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale anliggender.

Læs om jobmuligheder
i Grønlands Selvstyre på
www.naalakkersuisut.gl/job

NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

Det fede liv

Flere og flere vælger at arbejde videre efter de 65. Nogle for fuld damp. Andre på nedsat tid og andre igen vælger stadig helt at lægge lønarbejdet bag sig. I Magisterbladets tema får du gode råd om, hvad du selv skal tænke på, før du planlægger dit liv efter de 65. Og du møder tre, der har valgt hver sin måde at indrette sig på.

Pensionsalder er ingen hindring for at arbejde

Et voksende antal akademikere fortsætter på arbejdsmarkedet, efter at de er fyldt 65. Det gælder ikke mindst kvinderne. Akademikere er typisk tilfredse med arbejdslivet og har ambitioner om at fortsætte.

Selvom højtuddannede seniorer i de fleste tilfælde kan trække sig tilbage med en pæn pensionsopsparing og nyde deres otium, når de fylder 65 år, så vælger flere og flere at fortsætte med at arbejde.

Mens der i 2010 var 9.427 højtuddannede mænd og

kvinder i alderen +65 år i beskæftigelse, var der i 2014 13.373 seniorer med en akademisk uddannelse i arbejde. Det er en stigning på 42 procent på fire år.

Det viser en analyse, Magisterbladet har foretaget på baggrund af tal fra Danmarks Statistik.

Det er en markant stigning, konstaterer professor Bent Greve fra Roskilde Universitet.

“Tallene afspejler, at der er større sandsynlighed for, at akademikere har gode job og et godt arbejdsliv, som de er tilfredse med, og desuden gennemgående et bedre helbred. Og derfor vil de gerne fortsætte på arbejdsmarkedet”, siger Bent Greve, som forsker i arbejdsmarkedet og velfærdsstaten.

Tallene viser desuden, at det især er de +67-årige med en akademisk uddannelse, der i stigende grad vælger at fortsætte med at arbejde. Blandt de +67-årige højtuddannede kvinder, som fortsætter på arbejdsmarkedet, er der i perioden sket en stigning på 71 procent, mens der blandt mænd i samme alder har været en stigning på 52 procent.

Bent Greve tror ikke på, at seniorerne fortsætter med at arbejde, fordi de ønsker bedre økonomi, da de fleste i forvejen har solide pensionsopsparinger. Han afviser også, at akademikere arbejder længere for at efterleve politikernes ønsker om, at danskerne skal arbejde længere.

Nej, forklaringen er, at seniorerne fortsætter med at arbejde, fordi de har et personligt ønske om det og fortsat føler, at de kan bidrage med noget interessant.

“Denne gruppe har typisk gunstige pensionsopsparinger, så hvis de ikke gider arbejde mere, så holder de op, uanset hvad det politiske system siger. Skal seniorer blive på arbejdsmarkedet, skal de derimod dels have en ledelse, der gør dem i stand til at blive der, dels have nogle arbejdsopgaver, de synes er sjove, og som er mulige at kombinere med det helbred, de har”, siger Bent Greve.

På trods af stigende psykisk nedslidning og stress blandt akademikere, så er højtuddannede grundlæggende typisk mindre nedslidte, end andre faggrupper er. Derfor kan de også i højere grad blive ved med at arbejde, og den udvikling tror Bent Greve også vil fortsætte.

“Ja, i det omfang arbejdsgiverne sørger for at tænke i fleksible tilbagetrækningsløsninger, så vil mange højtuddannede seniorer gerne fortsætte. Men udviklingen afhænger af, hvordan arbejdsvilkårene bliver fremover, og i hvor høj grad automatiseringen også rammer de højtuddannede, for det vil ske”, siger Bent Greve. <<

“I det omfang arbejdsgiverne sørger for at tænke i fleksible tilbagetrækningsløsninger, så vil mange højtuddannede seniorer gerne fortsætte”.

Bent Greve, professor

Fem grunde til at gå på pension, når du fylder 65

1.

Du bestemmer selv dine forpligtelser

Når du går fra job til pension, bliver du med ét slag befriet for en stor del af dine forpligtelser.

“Man har selv fat i den lange ende som pensionist”, siger Leif Emil Hansen, der har forsket i blandt andet ældre på arbejdsmarkedet og i dag er professor emeritus ved Roskilde Universitet.

“Man bestemmer ganske enkelt selv, hvad man vil og ikke vil, og der er ikke længere nogen, der hele tiden forventer noget af dig. Man er fri for en masse forpligtelser. Personligt bobler jeg selv lidt af glæde over, at jeg aldrig længere går i seng med sved på panden og en skræk over, at der skal leveres noget til morgenen efter”.

2.

Du har tid til det, der gør dig glad

For mange giver pensionen mindst 37 timer mere om ugen til lige det, de ønsker.

Søren la Cour, der er forfatter til bogen “Efter arbejdslivet – Fortællinger om dét at blive ældre”, anbefaler pensionister at finde to-tre interesser, så der er noget at veksle imellem: “Så går man ikke helt ned, hvis man brækker armen og ikke kan spille golf, for man bruger mere tid med børnebørnene i stedet”.

“For mange er familien topscoreren, når pensionister peger på, hvad der giver dem lykke og tilfredshed. Det er jo toppen at have tid til børnebørnene”, siger Søren la Cour.

“Der er næsten ingen mennesker, som synes – når de er ved at stille træskoene – at de har gjort for lidt ud af arbejdet. Tværtimod er der mange, som synes, at de har gjort for lidt ud af familie og venner. Pensionen giver tid til at kompensere”, tilføjer Leif Emil Hansen.

3.

Din krop har brug for det

Hver anden pensionist holder op med at arbejde på grund af helbredet, viste en spørgeskemaundersøgelse fra Ældre Sagen i 2015.

Det er en ærgerlig årsag til pension, men også en helt legitim begrundelse. For selv om det for mange er sundt at arbejde, også efter pensionsalderen, så kan arbejdet også være en kilde til nedslidning af kroppen og stress af sindet.

“Den statistiske risiko for at pådrage sig en skade, fysisk eller psykisk er højere, jo ældre man er. Så hvis man vil prøve noget andet end sit fag, så skal man overveje at stoppe, mens tid er”, siger Leif Emil Hansen.

4.

Du kan genfinde dig selv

Som pensionist får du mere tid til refleksion, til at mærke efter. Og det kan betyde, at du finder glemte eller helt nye sider af dig selv frem, siger Søren la Cour.

“Hvis man har identificeret sig selv med sit arbejde, så kan det tage tid at indstille sig på livet som pensionist. Men det er kun, indtil man genfinder sig selv, genfinder sin vitalitet. Det kan vare måneder eller år. Men de fleste når til det punkt, hvor de siger: “Jeg har aldrig været lykkeligere, end jeg er nu””, siger Søren la Cour.

5.

Du kan stoppe, mens arbejdet er sjovt

Når du når pensionsalderen, har du årtiers erfaring og er måske bedre til dit arbejde end nogensinde. Men det er uundgåeligt, at kroppen på et tidspunkt vil være slidt, og det kan være hårdt at opleve, hvordan man ikke længere kan følge med. Den nedtur undgår du ved at stoppe, mens legen er bedst.

“Man skal tænke over, at der er et eftermæle. Altså man skal tænke over, om man også i den sidste del af sit arbejdsliv kan synes, at det har været sjovt og dejligt. Så hvis man er glad for sit job, men der er udsigt til, at det kan blive værre, så synes jeg, man skal stoppe”, siger professor emeritus Leif Emil Hansen.

“Det er surt, hvis man er ved at brænde ud, men stadig skal gøre en indsats, man kan være bekendt. For mig selv var det et afgørende punkt, da de studerende ikke længere grinte af mine vittigheder. Så tænkte jeg: “Nu er det fandeme på høje tid at stoppe””.

TIP TIL PENSIONISTER

DM's pensionistsektions 4 afdelinger annoncerer løbende arrangementer i Magisterbladet.

Fem grunde til at blive ved med at arbejde

1.

Du får faglig tilfredsstillelse og mening i hverdagen

Hver fjerde 50-69-årige dansker ønsker at arbejde "så længe som muligt" ifølge Ældre Sagens fremtidsstudie fra 2015. Og det er der gode grunde til, for arbejdet kan være en stærk kilde til mening i hverdagen, til faglig udfoldelse og til personlig udvikling.

"Arbejdet giver i sig selv altid mening til livet på den ene eller anden måde, og det er tit gennem arbejdet, man udlever sine ambitioner. Mange har en identitet, der er tæt knyttet til deres fag, og det er på arbejdspladsen, de finder indhold i hverdagen. Hvis man har det sådan, så er der ingen grund til at gå på pension", siger Leif Emil Hansen, der har forsket i blandt andet ældre på arbejdsmarkedet og i dag er professor emeritus ved Roskilde Universitet.

Søren la Cour, der er forfatter til bogen "Efter arbejdslivet – Fortællinger om dét at blive ældre", tilføjer: "Der er en lille død i pensionen. Man kan ikke undgå at tænke: Er jeg nu ubrugelig? Hvad kan jeg?"

Som ældre medarbejder er du i øvrigt nået til et punkt i dit arbejdsliv, hvor du sandsynligvis har helt styr på, hvad der er godt i dit arbejdsliv, og hvad du skal undgå. Det er på mange måder et privilegium, som du kan udnytte til at skabe et fantastisk arbejdsliv.

2.

Du tjener flere penge

"Først og fremmest betyder pensioneringen en indtægtsnedgang", siger Leif Emil Hansen.

Det er ganske simpelt: Jo længere du arbejder, des flere penge har du til rådighed. Og den tid, du har som pensionist, kan hurtigt blive dyr, for nu har du pludselig tiden til at spendere penge på hobbyer, ferier og kulturoplevelser.

Folkepensionen er ikke meget at råbe hurra for, og det er slet ikke sikkert, at du har sparet så meget op i pension, som du havde regnet med. Hvis du arbejder bare nogle få år længere, vil det stille dig økonomisk stærkere, når du en dag vælger pensionen.

3.

Du bevarer et socialt fællesskab

En arbejdsplads er et socialt fællesskab fyldt med mennesker, der er samlet om en fælles opgave. Man har et særligt sprog, en bestemt identitet og en unik historie. Det er med andre ord et fællesskab, som er svært at erstatte – især hvis man har været på samme arbejdsplads i mange år.

"Hvis man elsker sine kolleger, så kan det være svært at skifte dem ud. Og selv om man siger, at man vil blive ved med at ses, så ved man jo godt, at det ikke passer", siger Søren la Cour.

"Mange tænker: Jeg har et fællesskab med dem herinde. Det betyder meget for mig. Jeg har sgu ikke lyst til at blive konfronteret med, at jeg er alene i verden. Hvis jeg går på pension, så har jeg kun Skt. Peter tilbage, og mine gamle venner har ikke tid til mig".

4.

Du skaber struktur i hverdagen

"Man ved fra arbejdslivsforskningen, at de første 2-3 måneder som pensionist er fine, fordi så betragtes det som en ferie. Men derefter kan det blive neurotisk. Mange ved simpelt hen ikke, hvad de skal få tiden til at gå med, hvis de stopper med at arbejde", siger Leif Emil Hansen.

Arbejdet giver ganske enkelt struktur til hverdagen.

"Jeg havde engang en kollega, der var gået på pension, men som efter noget tid begyndte at møde op hver dag kl. 8 og gå hjem kl. 17 bare for at være der".

5.

Du hjælper kolleger og samfund

"Det har sin tilfredsstillelse at bidrage med sin del af et højere formål. At det, du laver, hjælper andre. Både dem, du arbejder sammen med, og samfundet i det hele taget", siger Leif Emil Hansen.

I slutningen af din karriere har du mere erfaring end nogensinde. De karakteristika, som ledere især fremhæver ved ældre medarbejdere, er, at de er pålidelige, pligttopfyldende og kan arbejde selvstændigt. Det er vigtige egenskaber, der er en gevinst for enhver arbejdsplads, særligt hvis en stor del af de øvrige medarbejdere er unge.

Erfaring giver også perspektiv til de ustandselige krav til forandringer, der kendetegner det moderne arbejdsmarked.

Kilder: Professor emeritus Leif Emil Hansen, Søren la Cour, forfatter til bogen "Efter arbejdslivet – Fortællinger om dét at blive ældre", Dansk Magisterforenings pensionistsektion, Ældre Sagens fremtidsstudie 2015.

“Mit arbejde er mit liv”

Pension? Kunsthistoriker og kritiker Bente Scavenius er 71 år og har ingen planer om at gå på pension. “Jeg bliver aldrig færdig med mit fag”, siger hun.

Det er rent held, at Bente Scavenius har tid til at mødes med mig for at tale om, hvorfor hun ikke er gået på pension – og aldrig har i sinde at gøre det.

Hun er først lige kommet hjem fra en kunstmesse i Basel, og før det var hun på arbejdsweekend i Sankt Petersborg og før det i Venedig for at annoncere Arkitekturbiennalen. Om et par dage har hun så en deadline på en artikel til Børsen, og så er der jo også den bog, hun skal have færdig til efteråret, men som hun har haft for travlt til at komme i gang med.

“Jeg har hele tiden en deadline”, siger 71-årige Bente Scavenius, “det presser mig, holder mig i gang.

Det kan være, det slår mig ihjel en dag, men på den anden side er det min motor. Jeg skal have et incitament til at se udstillingerne og følge med i det nye. Ellers kom jeg ikke ud af røret”.

Vi sidder i Bente Scavenius’ københavnerlejlighed, der dufter sødligt af bøger og træværk, og et pendulur tikker rytmisk bag vores samtale. Hvordan har du energien til det, overvejer jeg kort at spørge hende, men det ville være et dumt spørgsmål. Det er åbenlyst, at Bente Scavenius bliver styrket af sit arbejde.

“Jeg har ikke råd til at gå på pension. Jeg vil hellere tjene penge”, svarer hun hurtigt, da jeg i stedet spør-

ger, hvad der motiverer hende til at arbejde.

Og så taler hun videre. Armene begynder at flyve – og hun afslører den egentlige grund til at holde pensionen fra døren.

“Jeg ville slet ikke kunne undvære mit arbejde og mit fag, så jeg har ærlig talt aldrig skænket pension så meget som en tanke”, siger Bente Scavenius.

“Jeg bliver ved med at arbejde, så længe de vil have mine artikler. Og selv hvis de siger stop, har jeg bøgerne. Dem er der ikke no-

gen, der kan sætte en stopper for”.

Bente Scavenius er kunsthistoriker og kritiker. Som freelancer er hun desuden sin egen arbejdsgiver og kan derfor stykke sit arbejdsliv sammen, som hun og kunderne vil det: Hun har skrevet 18 bøger og på tre år lavet over 70 tv-programmer, hun anmelder kunst og holder foredrag, og hun er medlem af flere bestyrelser og desuden censor ved Københavns Universitet.

“Altogether it makes a living”, siger Bente Scavenius, der med årene kun er blevet mere forelsket i sit arbejde.

“Mit fag er blevet sjovere og sjovere med årene, fordi jeg ved mere og mere. Og samtidig har jeg lært, at jeg aldrig bliver færdig. Jeg kan altid udvikle mig, altid lære nyt. Det er det, der giver mig energi”, siger hun.

Jeg spørger, om jeg må se arbejdsværelset, hvor de mange bøger og artikler bliver skrevet, men det kan ikke komme på tale. “Lad os bare sige, at det ser aktivt ud”, griner hun, og aktivitet er da også, hvad karrieren handler om.

“I kunstverdenen taler man ikke om alder. Det handler om, hvorvidt du er engageret eller ikke engageret. Så længe du er aktiv, er der arbejde”, siger hun.

Det betyder også, at arbejdslivet og fritidslivet fly-

“Jeg tror aldrig, jeg bliver arbejdsløs. Arbejdet betyder så enormt meget for mig. Altså virkelig. Det er hele mit liv, ikke?”, siger Bente Scavenius.

der sammen. For Scavenius vil det ikke give mening at tale om work-life-balance; arbejde og liv flyder sammen i ét. Det gælder også for vennekredsen:

“Min sociale omgangskreds er dem, jeg arbejder med. Det virker måske troløst over for dem, som ikke arbejder længere, men der er så meget at lave, at der ikke er tid til begge dele. Sådan er det bare”.

Og sådan vil det blive ved med at være for Bente Scavenius. Det er et fravalg, som hun gerne gør, for i hendes tilfælde er arbejdet i langt højere grad et tilvalg af livskraft.

“Jeg tror aldrig, jeg bliver arbejdsløs. Arbejdet betyder så enormt meget for mig. Altså virkelig. Det er hele mit liv, ikke?” <<

Hans Lassen arbejder fra hjørnet af spisestuen. Her står en printer og et par bærbare computere, papirerne flyder, og bøgerne ligger åbnet rundt omkring. Han sidder faktisk ved et af hjemmets to spiseborde, men så må man rydde op, hvis der kommer gæster.

Når den 72-årige fiskerirådgiver synes, at det må være nok for i dag, tager han en kop te i hånden, går ud på verandaen og kigger ud over græsplænen.

Pointen er, at tedrikkeriet sker i *pauserne*.

“Jeg har set alt for mange eksempler på folk, der stopper abrupt, og det er ikke sundt”, siger fiskerirådgiver Hans Lassen, der selv er 72 år og freelancer tre måneder om året.

“Når du bliver ældre, stikker du piben mere frem”

Hans Lassen er slet ikke færdig med at sikre, at havet stadig er levende, når vores børnebørn er gamle. Fiskerirådgiveren er 72 år og arbejder på freelancebasis og i en tænketank.

Det ville slet ikke gå, hvis det var hele dagen, der blev brugt på tomme tanker.

“Jeg har brug for at lade hjernen fungere, lade den kredse om et eller andet problem. Jeg kan ikke sige, hvorfor det er sådan, men jeg har meget lidt lyst til at lægge mig i en liggestol og bare kigge ud over havet. Det kan jeg gøre en uges tid, men så går den ikke længere”, siger Hans Lassen.

Det er en af grundene til, at Hans Lassen ikke har lagt arbejdet på hylden. Han stoppede ganske vist som sekretariatsleder i organisationen International Council for the Explora-

tion of the Sea (ICES) som 66-årig, fordi han ikke følte sig “helt oppe på mærkerne, som man skal være i den position”.

Men det var ingen grund til helt at indstille karrieren.

“Jeg har arbejdet 40 år i det her felt. Det har givet mig en ekspertise og et netværk, som ville være synd bare at droppe”, siger Hans Lassen, der er cand.scient. i teoretisk kemi og har en HD i forvaltning.

I dag arbejder Hans Lassen omkring tre måneder om året på fuld tid som freelancer. Tidligere på året var han i Letland for at kvalitetssikre bæredygtigheden af et lokalt fiskeri, og ofte er han med konen i Småland, hvor de ejer en gammel skovarbejderbolig. Kombinationen mellem pension og arbejde er den perfekte løsning for Hans Lassen.

“Jeg har set alt for mange eksempler på folk, der stopper abrupt, og det er ikke sundt. Det er en bedre strategi at vinde langsomt ned”, siger han.

“På den måde holder jeg fødderne i faget, fordi jeg synes, det er morsomt. Omvendt kan jeg nå at prøve noget andet end arbejde, inden jeg skal skubbe rollatoren”.

Samtidig er Hans Lassen fri til at forfølge de projekter og planer, der giver ham den største faglige tilfredsstillelse. Han er ikke længere begrænset af organisatoriske og politiske interesser. Det har han – sammen med en gruppe kolleger i samme alder – udnyttet ved at oprette en tænketank med fokus på nordisk marinbiologi, Nordic Marine Think Tank.

I det hele taget er det Hans Lassens drivkraft, at han stadig kan bidrage med

noget til sit felt. At han hjælper med at besvare det store spørgsmål om, hvordan vi sikrer, at havet stadig er levende, når vores børnebørns børnebørn bliver gamle.

“Jeg tror ikke, at mennesker ønsker at skabe katastrofer ved at udnytte naturen. Men det er bare sådan, at vi har det med at lave ulykker indimellem. Den eneste måde, vi kan undgå det på, er gennem systematisk, videnskabelig viden, som kan informere om vores valg”, siger han.

Det er netop den viden, han med tiden har fået mere og mere af. En erfaring, der gør ham værdifuld som arbejdskraft. Ikke på trods af alderen, men på grund af alderen.

“Meget af arbejdet i mit felt handler om matematiske udregninger og faste formler. Men der er også et vist element af ekspert judgment, som du ikke kan regne dig frem til. Det kræver viden og erfaring”, siger han.

Og så er der den særlige fordel, at han på sin vis kan tillade sig mere i dag end som ung fiskerirådgiver.

“Du har mere autoritet og mere uafhængighed, fordi du ikke længere behøver at bekymre dig om, hvad dine beslutninger nu betyder for de organisationer, du arbejder for, eller for den sags skyld din fremtidige karriere. Når du bliver ældre, stikker du piben mere frem”. <<

“Jeg kan gå i haven på en tirsdag”

Da Kirsten Graa Thomsen gik på pension efter to års forberedelse, blev hun først hyperaktiv og skemalagde sine dage. I dag tager hun tingene, som de kommer. Hun har tid nok.

Der er altid en blomst på vej i Kirsten Graa Thomsens have, året rundt. Sådan har hun designet den 3.000 m² store have.

“Det er meget få planter, der går ud for mig”, forklarer 70-årige Kirsten Graa Thomsen fra havens terrasse, der blev bygget for hendes indløste efterløn.

“Før jeg placerer en plante, kigger jeg på lys, skygge, sol, tørke, jordbundsforhold. Og jeg ser lige, om de slås med hinanden. Det er ikke alle planter, der kan lide at stå side om side”.

Kirsten Graa Thomsen gik på pension 1. april 2014 og har siden da haft tiden til at udleve sin passion for botanik.

“Jeg kan sige: “Hovsa, solen skinner, det er tørvejr”, og så kan jeg gå i haven med det samme. Også på en tirsdag. Det er pragtfuldt”.

Pensionen forberedt i to år Kirsten Graa Thomsen, der er uddannet biolog med speciale i immunologi og efteruddannelse i toksikologi, indledte sin karriere som forsker på Arbejds miljøinstituttet. 13 år senere skiftede hun arbejdsmiljøverdenen ud med medicinalindustrien, hvor hun arbejdede med kvalitetssikring af vaccineproduktion.

I 2005 blev hun som 59-årig for første gang arbejdsløs. Hun fik hurtigt arbejde igen, men virksomheden gik konkurs. Heldigvis, kunne man sige. En god kollega havde nemlig kontakten til Kirsten Graa Thomsen for at få hjælp til at starte et nyt konsulentfirma, Qmed Consulting, og her arbejdede hun frem til sin pension.

Alt i alt et arbejdsliv, der ikke kunne være anlagt bedre, hvis Kirsten Graa

Thomsen skal sige det selv.

“Jeg har aldrig arbejdet med noget, som ikke interesserede mig. Og ikke to dage har været ens. Nej, for søren, det var ikke kedeligt”.

Selv da Kirsten Graa Thomsen fyldte 65, var pension langt fra hendes tanker. Arbejdet var ganske enkelt for spændende. Men en dag måtte hendes mand, Søren, lade sig pensionere på grund af hjerteproblemer, og noget tid senere fik hun selv en spinalstenose, som krævede operation og seks ugers hvile i hjemmet.

Da Kirsten Graa Thomsen kom tilbage på arbejdet, tog hun en snak med chefen. Det var på tide at begynde

at passe på sig selv. Det varede to år, før Kirsten Graa Thomsen følte, at hun kunne lægge arbejdet helt fra sig med god samvittighed. I den periode nåede virksomheden at finde en afløser, og alle hendes kerneprojekter blev gjort færdige eller givet videre. Det skulle gå ordentligt for sig.

Forberedelsen betød, at Kirsten Graa Thomsen lige fra første pensionsdag var afklaret med sin beslutning.

“Der har ikke været noget med, at jeg fortrød det eller følte mig tilovers. Det var gennemtænkt, virkelig gennemtænkt”.

Hyggevanerne på terrassen

Kirsten Graa Thomsen indledte pensionisttilværelsen med to ugers ferie til USA med sin mand – “for første gang i hele vores samliv tog vi en udlandsrejse helt uden for feriesæsonen!” – men ellers tog hun den ikke med ro.

“Jeg var hyperaktiv det første halve år. I sving konstant. Jeg havde jo arbejdet med kvalitetssikring og dokumentation i årevis, så alt blev sat i system”, griner hun.

“Jeg satte deadlines for mig selv og lagde skemaer, havde faste rytmer for støvsugning og skift af sengetøj. Min mand sagde ligefrem, at med det program blev jeg da nødt til at holde en dag fri indimellem. Nu har jeg droppet mine skemaer. Jeg når det nok”.

I stedet fylder Kirsten Graa Thomsen sine dage

Beskrivelsen på Kirsten Graa Thomsens facebookprofil består af blot fire ord: “Pensionist her: Min have”.

med alt det, hun længe har interesseret sig for. Hun går på kunststudier, hører foredrag og livemusik, bruger mere tid med børnebørnene og er gået i gang med slægtsforskning. Og så er hun blevet medlem af en skovtursgruppe i Dansk Magisterforenings pensionistsektion, hvor hun er med til at arrangere ture.

“Som tidligere kvalitetschef er det svært at slippe det med, at man skal være primus motor. Man skal lige være i front og sikre, at tingene kører”, ler hun.

Men når dagen i sommerhalvåret går på hæld, sætter Kirsten Graa Thomsen sig ud i haven med sin mand, og de tager et glas kold hvidvin eller rosé i den sidste af-
tensol. <<

Kvinder er det svage køn, når det kommer til pension. De interesserer sig mindre for pension og risikerer en fattigere pensionisttilværelse end mænd. Hver gang en mand i 40'erne har sparet 100 kroner op til pension, har en jævnaldrende kvinde kun sat 77 kroner til side. Her er seks gode råd til kvinder om pension.

KVINDE – FÅ STYR

1

START TIDLIGT

Du kan nærmest ikke begynde at spare op til din pension for tidligt. Særligt ikke som kvinde, da kvinder er dårligere stillet end mænd i forhold til pension. Kvinder lever længere, men forlader samtidig tidligere arbejdsmarkedet. Det betyder, at kvinders pension skal række længere end mænds. Problemet er dog, at kvinder gene-

relt har en lavere pensionsopsparing end mænd. Årsagen er blandt andet, at kvinder stadig tjener mindre end mænd, og at arbejdsgiverens indbetaling til arbejdsmarkedspensionen helt stopper eller mindskes i perioder med barsel og deltid. Alt dette betyder, at kvinder risikerer en fattigere alderdom end mænd. Derfor er det

en god idé at begynde at spare op, så snart du har luft i økonomien. Blot 500 kroner – sat ind, mens du er ung – kan med tiden og renters rente blive til mange penge. Og indbetalingen kan nemt sættes på pause, hvis du fx får børn, og det økonomiske råderum i perioder ædes op af udgifter til flyverdragter og fodboldstøvler.

PÅ DIN PENSION

2

DEL BARSLEN

De fleste har en overenskomst-sikret ret til seks måneders barsel med fuld løn. I de seks måneder indbetaler din arbejdsplads til din arbejdsmarkedspension helt som normalt. Rigtigt mange familier føler sig ikke klar til at sende deres barn i vuggestue efter bare seks måneder og forlænger derfor barslen ud over den ar-

bejdsgiverbetalte periode. Af de 271 barselsdage, danske familier i gennemsnit benytter sig af, bliver kun de 30 taget af mænd. Det betyder, at rigtig mange kvinder efter seks måneders barsel overgår til barselsdagpenge, hvor arbejdspladsens pensionsindbetaling stopper. Som kvinde skal du derfor være opmærksom på, at hver

gang du modtager barselsdagpenge, opstår der "huller" i din indbetaling til pension. Får du fx tre børn, og overgår du til barselsdagpenge tre gange, går det hårdt ud over din pension. Derfor ville det måske være en god idé at dele barslen lige.

3

LAD FAR GÅ PÅ DELTID

Når børnene bliver større, er det igen kvinderne, der er tilbøjelige til at gå på deltid for at få familiens hverdag til at hænge sammen. Ifølge Danmarks Statistik er 35 procent af de danske kvinder på deltid, mens kun 16 procent af mændene går ned i tid. Måske er en del af forklaringen, at det stadigvæk er kvinderne, der står for mest af det huslige arbejde. Eller at mænds løn generelt er højere, og at man derfor er tilbøjelig til at vurdere, at det er bedst for familiens økonomi, hvis kvinden går ned i tid. Uanset forklaringen medfører en deltidsløn et lavere bidrag til arbejdsmarkedspensionen, og hvis du er på deltid i flere år, fx mens børnene er små, risikerer du at miste mange pensionskroner. Måske skulle I overveje, om ikke også din mand skulle tage en periode på deltid?

SISTERS
ARE DOING
IT
FOR THEM-
SELVES!

4

**DREJ PENSIONS-
RÅDGIVERENS HOVED**

Hvis du og din mand mødes med jeres pensionsrådgiver, vil rådgiveren som regel råde jer til at lave en pensionsordning til den højestlønnede, da I så vil kunne få nogle flere fradrag, fx i forhold til topskat. Da mænd statistisk set tjener mere end kvinder, vil det altså typisk være din mand, der rådes til at spare mest op til pensionen. Her handler det om at få pensionsrådgiveren til at forstå, at I ikke er mødt op for at spekulere i skattefradrag. For i sidste ende kan et topskattefradrag være peanuts, i forhold til om du som kvinde får udlignet nogle af de "huller", der kan være opstået i din pensionsindbetaling i perioder, hvor du fx har været på barsel eller ansat på deltid.

5

DEL PENSIONEN VED SKILSMISSE

Ja, det er både uromantisk og hamrende usexet at tale om, hvad der skal ske, hvis du og din partner går fra hinanden. Men man hører desværre alt for ofte folk sige, at de ville ønske, de havde aftalt den slags, før de blev skilt. Det gælder også, når det handler om pension. Sæt nu, at du ikke fik drejet pensionsrådgiverens hoved, da I skulle tale pensionens mere op til pension end dig. Du troede måske, at I skulle dele pengene, når I gik på pension, men nu er I blevet skilt, og din eksmand løber med den fede pensionsopsparing, mens du står tilbage med en meget lille en. Det ville være både ærgerligt og urimeligt, og derfor er det altid en god idé at skrive ind i pensionsordningen, at den skal indgå i bodelingen ved skilsmisse. Ellers risikerer du, at din eksmand løber med det hele. Som udgangspunkt tager et ægtepar nemlig hver sin pension med sig ved skilsmisse.

6

TILPAS DIN PENSION LØBENDE

Desværre har kvinder ikke kun færre penge mellem hænderne, når de forlader arbejdsmarkedet. De interesserer sig også langt mindre for deres pension. Hver fjerde kvinde ved ikke, hvad hun indbetaler til pension, hvorimod kun hver ottende mand svarer, at han ikke ved, hvor mange penge han sparer op. Det væsentligste råd, man kan give kvinder, er derfor, at de skal begynde at interessere sig for deres pension og løbende tilpasse den deres situation. På PensionsInfo.dk kan du se, hvor meget du får i pension, alt efter hvornår du går på pension, og hvor meget du indbetaler. Med din nuværende indbetaling kan du altså se, hvor mange penge du vil have til rådighed, hvis du fx går på pension som 67-årig. Det forudsætter, at du har gjort dig nogle tanker om, hvad det er for et liv, du vil leve som pensionist. Hvis du vil rejse, spille golf og give masser af gaver til venner og familie, skal der måske skrues lidt på indbetalingen.

Dansk
Magisterforening

Skal du og dine kolleger på kursus i foråret?

I DM Efteruddannelse skræddersyr vi interne kurser efter jeres behov. Fordelene ved interne kurser er blandt andre, at de:

- Igangsætter og understøtter en udviklingsproces
- Målrettes medarbejdernes og virksomhedens behov
- Skaber fælles sprog, forståelse og værdier
- Anvender cases og eksempler, som alle kender til
- Giver fleksibilitet i forhold til tid og sted.

Se alle kurser på dmefteruddannelse.dk eller ring på telefon 91346624

dmefteruddannelse.dk

Regeringen sparede på professionshøjskolerne

Selv om eksempelvis professionshøjskolerne op til vedtagelsen af finansloven for 2017 fik sat fokus på, at besparelser på deres område vil føre til massive fyringsrunder, så vedtog regeringen sammen med sine støttepartier en finanslov, der lægger op til at videreføre besparelserne et ekstra år.

776 stillinger. Pludselig blev 776 stillinger billedet på, hvad besparelserne på uddannelsesområdet helt konkret har af konsekvenser for en bestemt sektor.

Tallet stammer fra professionshøjskolerne fælles interesseorganisation, Danske Professionshøjskoler, som for *Magisterbladet* havde udregnet, hvor mange årsværk regeringens foreslåede besparelser på to procent på tværs af hele uddannelsessektoren i et ekstra år ville svare til.

Det var nemlig planen med finansloven at videreføre det såkaldte omprioriteringsbidrag, der skærer bredt i den offentlige sektor for at bruge pengene andre steder på alt fra mindre skat på biler over fastfrysning af grundskylden til kræftpakker og andre målrettede indsatser.

Finansloven for 2017 inklusive et års ekstra besparelser på uddannelsesområdet er for kort tid siden blevet vedtaget af regeringen, som i skrivende stund er på vej til at blive udvidet med Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti, og resten af blå blok.

Kan professionshøjskolerne ikke spare?

Men inden vi nåede så langt, foregik der en heftig krig på ord, tal og argumenter. Udregningen blev nemlig samlet op af både *Politiken* og *Jyllands-Posten*, og herfra havnede uddannelses- og forskningsminister Ulla Tørnæs pludselig midt i et pres fra flere sider.

Udsigten til at miste 776 ansatte, primært på undervisersiden, fik nem-

lig fagbevægelsen i offensiven anført af både FTF, der er hovedorganisation for pædagoger, lærere, sygeplejersker m.fl., og Dansk Magisterforening, som organiserer en stor del af underviserne på eksempelvis pædagog- og læreruddannelserne.

Og det fik i sidste ende Christine Antorini, Socialdemokratiets formand for uddannelses- og forskningsudvalget, til i en spørgetime i Folketinget at spørge Ulla Tørnæs, om hun ikke var bekymret over udsigten til at miste så mange af de undervisere, der skal ud danne fremtidens lærere, pædagoger og sygeplejersker.

Ministeren forklarede, at hun anser regnestykket for at have en ren "teknisk" karakter, fordi det kun tager udgangspunkt i, at besparelserne skal findes på medarbejdersiden.

"Men på andre uddannelsesinstitutioner forventer man at kunne hente betydelige gevinster på anden måde end ved at nedlægge stillinger. Fx ved at drive bygninger og indkøb mere effektivt. Det tror jeg også, at man ville kunne på professionshøjskolerne. Der er med andre ord mange håndtag at skrue på", sagde uddannelsesministeren fra Folketingets talerstol.

Halvdelen af bygninger og administration

Men kan de så ikke bare sælge nogle bygninger og være mere effektive i deres indkøb ude på professionshøjskolerne?

Nej, siger de selv og henviser til et regnestykke, der viser, at det ville svare til, at professionshøjskolerne skulle

"Man kan næsten sige sig selv, at så meget kan vi ikke spare på bygninger og administration".

Harald Mikkelsen, formand for Danske Professionshøjskoler

kunne spare mere end halvdelen af udgifterne til både bygninger og administration og ledelse.

"Man kan næsten sige sig selv, at så meget kan vi ikke spare på bygninger og administration", sagde Harald Mikkelsen, der er formand for Danske Professionshøjskoler, til *magisterbladet.dk* om besparelser i det omfang på de to poster.

Lige lidt hjalp det dog. I et skriftligt svar til *Jyllands-Posten* på baggrund af *magisterbladet.dk*'s historie om, at professionshøjskolerne ikke kan spare mere på bygninger og administration, gentog ministeren sit svar fra Folketingets talerstol: Man bør kunne effektivisere driften og samtidig værne om kerneopgaven.

Og så er vi tilbage ved tallet igen: 776.

Så mange færre vil der ifølge Danske Professionshøjskoler være til at undervise landets kommende lærere, pædagoger og sygeplejersker, når uddannelsesbesparelserne for 2020 er endeligt effektueret. <<

Knud Romer brugte 17 år på at læse litteraturvidenskab – og blev aldrig færdig. Han fortæller om et liv med akademisk snobbisme, reklameverdenens dekadence og senest livet som presset, men fri selvstændig.

Det er en form for gestus fra én selvstændig til en anden, at forfatter og debattør Knud Romer har inviteret mig til frokost i kantinen på Radio-24syv, hvorfra han sender sit ugentlige radioprogram, "RomerRiget". Som selvstændig bør man aldrig takke nej til en gratis frokost, mener han.

"Nu går jeg op til flæskestegen og skærer alle sværene af", siger Knud og bliver siddende. Han har lagt to store stykker baconsmøbt kyllingebryst på sin tallerken. Men han kan kun spise det ene.

Efter maden går vi udenfor, så Knud kan ryge, før vi begynder interviewet. Vi skal tale om de 17 år, han læste litteraturvidenskab på Københavns Universitet uden nogensinde at blive færdig, og om hans nuværende tilværelse som selvstændig – et liv i økonomisk usikkerhed, men moralsk uafhængighed.

KORT OM KNUD ROMER JØRGENSEN

- Født i 1960 i Nykøbing Falster.
- Gift med violinisten Andrea Rebekka Alsted, med hvem han har to døtre, der er med i DR PigeKoret.
- Forfatter til erindringsromanen "Den som blinker er bange for døden" fra 2006.
- Læste i 17 år på litteraturvidenskab på KU uden at blive færdig. Herefter gik han ind i reklamebranchen.
- I dag selvstændig foredragsholder, forfatter og radiovært på programmet "RomerRiget" på Radio24syv.

KNUD ROMER:

“Mit største nederlag i livet var ikke at blive magister”

Knud Romer hiver en forkullet pibe frem fra inderlommen og stopper den med tobak fra en rund blikdåse.

"Jeg er fra 70'erne. Hvis du hed Knud og boede på Falster, så voksede du op på en kasse øl og en pibe", forklarer han.

Piben har fulgt ham, siden han var 13 år – og har sågar kostet ham et job. Som ung arbejdede Knud Romer i en kort periode som bartender på et smart sted, hvor piben ikke passede ind. Han blev bedt om at lægge den fra sig. "Piben går", svarede han, "og jeg går med".

Det var ikke noget stort tab. Knud Romer har levet i 56 år, og i blot fire af dem har han været lønmodtager. Det var mere end rigeligt.

"Jeg hader at arbejde for andre. Jeg vil hellere samle flasker og leve af pant, end jeg vil blive ansat af nogen. At andre skal bestemme, hvad jeg skal sige og mene og have på og dukke op til, det er at aflevere sine nosser ved kasse ét. Man bliver en kastreret nobody".

Lang indledning, dyb nedtur

Længe havde Knud ikke lyst til at arbejde i det hele taget. I 1978 flyttede han som 18-årig fra barndomshjem-

met i Nykøbing Falster til København for at studere litteraturvidenskab. Det var det tætteste, han kom på sin barndrøm om at udgive en roman på Insel Verlag, "gudernes forlag".

"Jeg havde alle de idealistiske og forblømede og meget snævre forestillinger om kunst. La poésie pure, en kunst uden referencer til virkeligheden, det var mit ideal", husker han.

På studiet mødte han sine ligesindede: venstresocialister, der ønskede samfundsomvæltning så brændende, at de kunne have haft maskingeværer i køleskabet. I deres selskab kunne han dyrke litteraturen for litteraturens skyld uden nogen som helst handlingsplan for, hvad der dog skulle blive af ham.

"Vi levede isoleret fra enhver praktisk livssammenhæng og i en konstant angst for samfundet. Og det var målet dengang. Den, der var indlagt på psykiatrisk afdeling, var den største af os alle. Vi regnede alle sammen med at få en IP. Invalidepension. Så kunne man sidde der på samfundets rand og dyrke sin analytiske bevidsthed på statens regning".

Da Knud Romer fyldte 35, var han ingen vegne kommet. Han levede på

sine forældres almisser og havde aldrig haft et ordentligt job. Han skrev på en magisterkonferens om offentlig hygiejne i Paris mellem 1750 og 1850, men kunne ikke gøre den færdig. Knud blev ramt af en eksistentiel krise: Han var jo intet værd.

“Det var det største nederlag i mit liv: At jeg ikke fik min magistertitel. Og min omverden gjorde alt, hvad den kunne, for at gøre opmærksom på det”, siger han.

Knud flyttede hjem til sine forældre, hvor han arrangerede de julefrokoster, han som arbejdsløs ikke selv var en del af. Og da han manglede penge, gik han på gaden med fotokopier af sine digte og solgte dem til 12 kroner stykket.

Knud havde egentlig givet op, da han en lørdag eftermiddag tilfældigt stødte ind i en gammel ven, en dand. I jakkesæt, der tilbød ham et job i et reklamefirma. Nu skulle Knud skrive tilbudsannoncer – og han fandt hurtigt ud af, at han var pissedygtig til det. Det var en øjenåbner.

“Følelsen af at lave noget, som andre vil betale for, er fantastisk. Penge er

jo en funktion af det, som andre mennesker mener om det, du producerer. Jo mere du tilfredsstiller dem, jo flere penge får du”, siger Knud Romer.

“På universitetet havde jeg lært fem fremmedsprog og havde 2.000 års kulturhistorie på mine skuldre. Men jeg kunne intet. Nu lærte jeg noget helt fantastisk: Det skal ikke være perfekt, det skal være færdigt. Skriv en sætning. Sæt et punktum”.

På fire år gik Knud Romer fra en tilværelse som ludfattig, højtravende

“Jeg hader at arbejde for andre. Man bliver en kastreret nobody”.

Knud Romer, næsten magister og selvstændig

akademiker til et dekadent liv som kreativ direktør for et af nordens største reklamebureauer, Kunde & Co. Men Knud havde stadig ikke skrevet sin bog og blev stadig mere deprimeret og ligeglad med sig selv og verden. Han gik i lyseblå jakkesæt, købte Mercedes og Rolex, drak vodka på arbejdet og tog banevis af coke, mens han festede natten væk med modeller og kendte mennesker. Når han kom hjem, røg

han sig skæv og så russisk dyreporno på et enormt tv placeret midt i stuen og sniffede mere coke fra ridsede cd-covere. Han var en parodi på en reklamemand.

“Jeg var et fuldstændig udtømt, meningsløst menneske. Det var end of the line”, siger Knud Romer.

Han blev reddet af sin kone, fortæller han. De mødte hinanden på en bar, og de talte om Wien og musik, og så blev de gift. Hun havde den selvdisciplin, han selv manglede. Og så gik det sådan her:

“Enten må du realisere din drøm, sagde hun, eller også må du opgive den. Og så skrev jeg ”Den som blinker er bange for døden””.

Det handler om at lave spæk

Knud har en grå jakke på med grå bukser til, og hans skæg er gråt, og øjnene blågrå, og sågar vielsesringen glimter sølvgråt. Alligevel er Knud det mest farverige menneske, jeg nogensinde har talt med.

Ordene sprutter ud af ham som gnister fra en stjerneaster. Når han indleder en sætning med at tale om franske renaissanceforfattere, slutter han den med tyske filosoffer, og pludselig rejser han sig og reciterer romantiske digte om sne på ruden. Det er helt umuligt at følge med, men det er nok heller ikke meningen.

Indimellem bliver Knud Romers historier så lysende og sprælske og fortællermæssigt perfekte, at man bliver i tvivl om, hvad der er fantasi og virkelighed. Om Knud Romer i virkeligheden bare er lige så god til at brande sig selv, som han var til at sælge produkter som reklamemand. Da jeg kommer hjem fra interviewet, finder jeg alle de citater, jeg har skrevet ned, overalt på nettet. De står i Politiken og Berlingske og Ekstra Bladet,

>>

“Hvis du hed Knud og boede på Falster, så voksede du op på en kasse øl og en pibe”, forklarer Knud Romer.

Knud havde egentlig givet op, da han tilfældigt stødte ind i en gammel ven i jakkesæt, der tilbød ham et job. Nu er han selvstændig og råder til aldrig at takke nej til en gratis frokost.

» i både Euroman og -woman, på Kommunikationsforum og Folkeskolen.dk. Knud har fortalt sin historie tusind gange før.

“Hvor meget af det, du fortæller verden, passer på den person, du er privat?” spørger jeg ham.

“Jeg er blidere og mere eftertænk-som og afsindigt dannet. Når jeg er hjemme, skriver jeg rimende guld-alderlyrik til radioens pige-ekor. Men det kan du jo ikke leve af. Så du må prøve at aktivere nogle andre ting i dig selv. Forvandle det til et udtryk, som omgivelserne kan forstå og bruge til noget”, svarer Knud.

Det handler om, at hvad som helst har en historie. Og hvis man vil bruge den historie til noget, skal den fortælles, så modtageren har lyst til at høre den.

“Kunden er kongen. Sådan er det at være på markedet. Derfor skriver jeg også sådan, at folk gider læse det. Jeg køber ikke det med at være kunstner for kunstens skyld. Jeg prøver at indleve mig i kundens ønsker, og så opfylder jeg dem”, siger Knud.

Og så er vi fremme ved livet som selvstændig. I dag lever Knud af at holde foredrag, lave radio, skrive reklame-tekster og ja, hvad der ellers er til at få fat i. Det er ikke let, men “mange bække småååå gør en stor åååå”, som han siger.

Men tilværelsen er usikker, siger han.

“Sådan nogle som os er ude i kulden – helt alene og nøgne på Herrens mark. Der er ingen ferie, der er ingen barsel. Har jeg sundhedsforsikring? Nej. Har jeg livs-forsikring? Nej! Jeg spiller jo fandango med mit sygesikringsbevis”.

Til gengæld har Knud Romer vundet noget andet og langt vigtigere som selvstændig:

“Jeg kan sige, hvad der passer mig, for jeg er ikke i lommen på nogen. Og det er pokalen som selvstændig. Det er triumfen, det største, du kan opnå i livet. Du er fri”.

En opsang til akademikerne

Knud klarer sig nu fint – måske fordi han er endt med det bedste af to verdener. På den ene side et “akademisk monster” med 17 års litteraturstudier bag sig og på den anden side oplært

For de er kloge menneske, de er fleksible og kan potentielt bruges i enhver sammenhæng. Men de skal fandeme også lære at gøre sig nyttige”, siger Knud Romer.

“Specielt humaniora har et problem. De har ingen troværdighed, ingen legitimation hos befolkningen længere. Og det er et problem, for når man så skærer ned hos dem, er der ingen til at protestere”, siger han.

Knud har langt om længe overvundet sin bitterhed over den manglende magister-titel. Han kan igen tale med akademikere uden at føle sig mindreværdig.

Men måske er der alligevel en snert af skadefryd tilbage.

“Min største fryd er at kalde professorer for lektorer. Så skal du bare se, hvordan de vender og drejer sig. Det hele handler om deres titel”. <<

“Min største fryd er at kalde professorer for lektorer. Så skal du bare se, hvordan de vender og drejer sig”.

Knud Romer, næsten magister og selvstændig

i en reklamebranche styret af “junglekapitalisme”. Og det sidste kunne akademikere i dag lære noget af, mener han.

“Det er ærgerligt, at akademiske medarbejdere har så dårligt et ry i dag.

PRIVATANSATTE MAGISTRE OPNÅR PÆNE LØNSTIGNINGER

Det seneste år er lønnen steget med 4,3 procent blandt de privatansatte magistre.

Privatansatte magistre kan i år glæde sig over den bedste lønfremgang i de seneste tre år. Magistre ansat i det private får således 4,3 procent mere i løn i 2016 i forhold til sidste år. Det viser Dansk Magisterforenings (DM) lønstatistik for privatansatte.

Andreasen betegner udviklingen som positiv uden at være prangende. "Tallet er et gennemsnit og samlet udtryk for såvel generel lønregulering som anciennitet og lønstigning i forbindelse med jobskifte inden for den private sektor.

lønstigning er særlig pæn, når man sammenligner den med inflationen.

Chefökonom i Arbejdernes Landsbank Signe Roed-Frederiksen påpeger, at inflationen i oktober steg til 0,3 procent i forhold til samme måned sidste år.

"Priserne har set under ét stort set ikke flyttet sig det seneste år", skriver hun.

Stigninger kunne have været højere

Ifølge lønstatistikken er blot 25 procent af DM's medlemmer ansat på en akademisk overenskomst, mens 14 procent er ansat på en anden

form for overenskomst. Hele 58 procent af de adspurgte er ansat på individuel kontrakt. Det kan have indflydelse på lønudviklingen.

DM's formand, Camilla Gregersen, mener, at en overenskomst typisk forstærker forhandlingspositionen for de ansatte på en arbejdsplads.

"En overenskomst handler ikke kun om kroner og øre. DM's overenskomster i det private indeholder typisk bl.a. løn under barsel og ret til fri ved barns sygdom. Det er elementer, som det er sværere at forhandle sig til individuelt", siger Camilla Gregersen. <<

"Priserne har set under ét stort set ikke flyttet sig det seneste år".

Signe Roed-Frederiksen, chefökonom

1.907 medlemmer har svaret på et spørgeskema om deres løn- og arbejdsforhold.

Formand for DM Privat og selvstændige Jens Groth

Så mange medlemmer kan med rette forvente en højere lønstigning", siger Jens Groth Andreasen.

Privatansatte magistres

TR Årsmøde 2017 i DM offentlig – fokus på OK18 og det psykiske arbejdsmiljø

SÆT KRYDS I KALENDEREN 5. OG 6. APRIL 2017

Tilmeld dig på dm.dk/kalender

VERDENS HURTIGSTE NATURVEJLEDER FÅR TILLIDSPRIS

Lars Bøgh er tidligere VM-løber. Men ikke nok med det. Han er også tillidsmand og har et særligt omsorgsgen. Nu modtager han DM's tillidspris.

Efter en halv time i Lars Bøghs selskab er det ikke indlysende, at formidlingsinspektøren fra Naturhistorisk Museum i Aarhus besidder temperamentet til at være blandt de bedste elitesportsudøvere. Han er følsom, forsigtig og beskeden.

Ikke desto mindre var han i ti år fra midten af 1980'erne blandt verdens bedste løbere på mellemdistancen. Det kræver talent, men også vindermentalitet og kompromisløshed.

Når Lars Bøgh får DM's tillidspris for 2016, er det heller ikke for at være behård og stejl, men snarere i kraft af det modsatte: hans fintfølelse og sans for kollegernes velbefindende.

De skriver i deres indstilling: "Lars gør et ufatteligt stort arbejde for at skabe en tryk ramme, så vi som medarbejdere kan føle os sikre i vores arbejdsliv".

Selv forklarer Lars Bøgh, at han er mere end normalt bekymret for andre menneskers ve og vel.

"Jeg har det her omsorgsgen, der gør, at jeg ofte konfronteres med folks problemer. Det er som om, at alle, jeg omgiver mig med, ligger i skilsmisse".

At være tillidsrepræsentant har for Lars Bøgh noget med følelser at gøre.

"Jeg mener, man som tillidsmand skal have øjne og ører åbne, men også lytte med hjertet. Man skal kunne se, når nogen har det skidt. Det indebærer, at man aktivt går ud og møder kollegerne i stedet for at vente, til de kommer til en. Det kræver en bestemt type personlighed og koster tid og energi, men det er også den indsats, der skaber tillid", siger han.

Én for alle ...

Lars Bøgh kæmper "indædt for respektable vilkår for alle", fremhæver kollegerne – såvel de fastansatte som projektansatte og folk i løntilskud.

"At man er hos os i fire måneder, betyder ikke, at man er mindre værd som menneske eller kollega. Så man skal værdsættes. Men der skal også være en ærlig dialog om, hvordan man forbedrer deres cv. Den løbende arbejdskraft udefra skal også have et arbejdsindhold, der giver et reelt kompetenceløft. Så der skal være omsorg, realisme og en synlig anerkendelse af de midlertidigt ansatte".

Selvom Lars Bøghs arbejde med tiden er kommet til at handle mere og mere om administration, står naturvejlederen og biologen fortsat klar med

"Det er, som om alle, jeg omgiver mig med, ligger i skilsmisse".

Lars Bøgh, tillidsmand

kittel, skalpel og døde dyr, når nysgerrige børn i efterårsferien overværer museets dissekering af døde dyr.

"Man kan godt sammenligne TR-arbejdet med at formidle en dissektion: Der er rigtig meget, man kan kaste sig over, så man må vælge ud og prioritere. Og i TR-arbejdet er detaljen typisk

Vinderen af DM's pris for særligt fremragende arbejde som tillidsrepræsentant blev naturvejlederen Lars Bøgh: "Man kan godt sammenligne TR-arbejdet med at formidle en dissektion: Der er rigtig meget, man kan kaste sig over, så man må vælge ud og prioritere".

noget, som den enkelte kollega oplever som særlig vigtigt for vedkommende".

Både tillidsvalgt og medlem af museets bestyrelse

Nogle af de videnskabelige medarbejdere er underlagt stillingsstrukturen for forskere, mens andres lønindplacering er til fri forhandling.

"Der bliver skabt en ulighed, fordi man som forsker vægtes til at være mere værd end andre. Så vi arbejder på at få mere synlighed og rimelighed ind i tillægsgennemgangen. Og ellers handler det om at prøve at flytte noget ved hver eneste lønforhandling – også selvom der ikke er noget at komme efter. Derved får vi synliggjort behovet og holdningerne blandt medarbejderne".

Og selvom det handler om at "vælge ud og prioritere", favner Lars Bøghs interesser bredt. Han er ikke kun tillidsrepræsentant, men også medarbejderdeltagende medlem af museets bestyrelse.

se. Dermed forener han to interesser: medarbejdernes og museets.

"Aktuelt er vi ligesom mange andre institutioner underlagt omprioriteringsbidraget og udfordret på ressourcer. Min rolle er at være med til at prøve at finde en vej og tage et ansvar for problemstillingen. Fx ved at arbejde for, at vi som medarbejdere bidrager til at skaffe mere egenfinansiering. Eller ved at tænke med på effektiviseringer af de produkter og processer, vi har, uden at den faglige kvalitet forringes".

God arbejdspladskultur er fremtidssikring

Selvom TR-arbejdet spænder vidt, fremhæver Lars Bøgh særlig én ting, som han er glad for at have opnået. Det handler ikke om forhandlingsresultater, men igen om de bløde værdier på arbejdspladsen.

"Vi er i en transformation fra et kulturbærende museum til et museum,

der er mere forandringsindstillet, som en reaktion på turbulente ydre påvirkninger. Her gælder det om at navigere på den bedst mulige måde. Og det mest konkrete resultat af mit arbejde er, at vi er blevet et stærkere fællesskab som medarbejdergruppe. Jeg har en tykkertro på, at hvis personalet trives, så skal det nok gå". <<

OM DM'S TILLIDSPRIS

Prisen går til et tillidsvalgt DM-medlem, der har gjort en særlig indsats for den faglige aktivitet og har været en god talsmand for kollegerne.

Alle medlemmer på en privat eller offentlig arbejdsplads har mulighed for at indstille et tillidsvalgt DM-medlem på deres arbejdsplads.

Tillidsprisen er blevet til på initiativ af DM's TR-netværk. Med prisen følger 25.000 kr.

Farvel til

...fart på...fart på...
ministeren
venter....

I mindst 10 år har forskere fået mundkurv på, når de har leveret forskning til myndigheder og styrelser. Efter lang tids tovtrækkeri udviser ét ministerium villighed til at åbne op, men aftalen trækker ud. Det er et eksempel på, at fundamentale demokratiske spilleregler er ved at ændre sig, siger forsker Rasmus Willig.

Efter et år med to spektakulære sager om indgreb i forskningsfriheden gør kritikforsker Rasmus Willig status. Udviklingen er klar. Det er blevet sværere for offentligt ansatte at udtrykke sig kritisk, siger han.

“Hvis vi ser på undersøgelser af offentligt ansattes ytringsfrihed i det hele taget, kan vi se, at der er sket en klar forværring de senere år. Og det er ikke bare én undersøgelse – der er efterhånden mange, der bekræfter billedet. Det er tydeligt, at vi har et problem”, siger Rasmus Willig, der ved Roskilde Universitet forsker i kritik og begrænsning af offentligt ansattes ytringsfrihed.

“Når man forsøger at afskærme sig fra kritik ved at undertrykke den, så mister man legitimitet. Som befolkning mister vi tilliden til, at politikerne siger det, de reelt mener, og at deres udtalelser er underbygget af fakta. Vi kan ikke tro andet, end at politikerne og staten forsøger at skjule noget for os. Og hvorfor skulle vi så nogensinde

“De må have spist søm,
da de lavede den kontrakt”.

Heine Andersen, professor

fri forskning?

ger af konsekvenserne af regeringens landbrugspakke.

Forskerne fra Aarhus Universitet, der havde leveret de oprindelige udregninger, vidste godt, at tallene var forkerte. De måtte bare ikke fortælle det til nogen. Aarhus Universitet havde underskrevet en kontrakt, der forbød forskerne at udtale sig om resultaterne, og som samtidig overgav ophavs- og publiceringsret til ministeriet. Forskerne måtte ikke engang udtale sig om, at de ikke måtte udtale sig. En såkaldt dobbelt mundkurv, som Cavlingvinderen Jesper Tyne dokumenterede i P1 Orientering i april måned.

Mundkurv udbredt

“De må have spist søm, da de lavede den kontrakt”, siger Heine Andersen, der er professor emeritus i sociologi og arbejder på en udredning af forskningsfrihed og dens vilkår i Danmark.

“Det er direkte ulovligt at begrænse forskeres frihed på den måde. For det første er der grundloven og menneskerettighederne. Men lidt mere jordnært står det klart i forvaltningsloven, at man ikke kan pålægge offentligt ansatte en generel tavshedspligt”, siger Heine Andersen.

Ifølge hans undersøgelser er det ellers en praksis, der er blevet brugt ru-

tinemæssigt i mindst fire ministerier og på i hvert fald fem af landets otte universiteter. Og det er stærkt problematisk, mener han.

“Konsekvensen er, at forskerne underkaster sig en tavshedskultur, som hindrer dem i at dele deres viden. Ytringsfrihed er en vigtig ret for at sikre forskningens kvalitet og skabe grundlaget for en fri offentlig debat – for hele samfundets skyld. Og når selv Folketinget bliver ført bag lyset, så har vi altså et alvorligt problem”, siger Heine Andersen.

Hvis man spørger en af de forskere, der leverede de omstridte beregninger af landbrugspakkens konsekvenser, er der ingen grund til at gøre et større nummer ud af sagen.

“Det er klart, at jeg i forbindelse med landbrugspakken gerne ville have delt min rapport tidligere. Og det er problematisk, at der går så lang tid, før vi får lov til at udtale os. Men kontrakterne er ved at blive revideret, så mon ikke det bliver løst i fremtiden”, siger professor Jørgen Eivind Olesen.

“Og for at være ærlig, så har jeg aldrig set den kontrakt, og jeg har også været hamrende ligeglad. Jeg vil bare gerne løse opgaven og ikke bruge tid på alt det juristeri”.

Langsom forhandling

Miljø- og Fødevareministeriet har ganske rigtigt åbnet op for at revidere de standardkontrakter, som pålægger forskere tavshedsklausuler, og som flere jurister har kaldt for ulovlige.

Ministeriet sendte sit første udkast til høring hos relevante parter i august måned – heriblandt tre universiteter, Dansk Magisterforening og Heine Andersen – men der er stadig ingen

have tiltro til deres beslutninger?” siger han.

For universitetsforskere er Rasmus Willigs advarsel mere aktuell end længe. 2016 blev indledt med den såkaldte Gyllegate, hvor miljø- og fødevareminister Eva Kjer Hansen gik af, da det blev klart, at hun havde fremlagt manipulerede beregning-

» afklaring. Således var der 15. november frist for kommentarer til det tredje udkast.

“Det første udkast var helt uspise- ligt, men det er gradvist blevet bedre”, forklarer Heine Andersen, der dog stadig har sine forbehold.

“Ministeriet har i tredje udkast pludselig indskrevet en formulering om, at de kan pålægge forskerne yderligere krav ved at vedhæfte interne retningslinjer. Og så er vi jo lige vidt. Det er en formulering, som i bedste fald er en lapsus og i værste fald en musefælde”, siger Heine Andersen, der også kan pege på en række andre problematiske formuleringer.

Også Rasmus Willig ser skeptisk på den langvarige proces.

“Det er en underlig situation at skulle vente på noget, der tydeligvis er ulovligt, og som i princippet ikke burde have nogen legitimitet overhovedet”, siger Rasmus Willig.

Pres fra Fødevarestyrelsen

Det er ikke blot juridiske metoder, som myndigheder har taget i brug for at begrænse forskeres ytringsfrihed. DR har påvist i dokumentaren “Den dag penicillinen ikke virker”, at Fødevarestyrelsen igennem seks år bevidst har fjernet anbefalinger om bekæmpelse af de multiresistente MRSA-bakterier. Den viden nåede derfor aldrig frem til Folketinget.

Anbefalingerne stammede fra Fødevarestyrelsens faste rådgiver på DTU,

pligt til at udtale mig”, siger Frank Aarestrup.

Den udlægning var Fødevarestyrelsens direktør, Esben Egede Rasmussen, tilsyneladende ikke enig i.

“Dette er ikke tilfredsstillende”, skrev Esben Egede Rasmussen ifølge DR i en mail til Frank Aarestrups chef, Jørgen Schlundt.

“Det forventer jeg, at du og den øvrige ledelse en gang for alle får gjort Frank Aarestrup begribeligt”.

Derudover blev Jørgen Schlundt over telefon flere gange bedt om at “kontrollere en bestemt forsker”, har han sagt i Politiken.

Men Fødevarestyrelsen forsøgte ikke at begrænse forskerens ytringsfrihed, skriver man i en redegørelse til Folketinget. Man ville blot forebygge udtalelser, der skabte “usikkerhed i offentligheden om grundlaget for de beslutninger og prioriteringer, der var truffet i styregruppen, hvor DTU også var medlem”.

Med andre ord: Forskere hos DTU bør ikke komme med udtalelser, der går imod flertalsbeslutningerne i de styregrupper, de sidder med i.

“Jeg nærer ikke noget ønske om at begrænse hverken forsknings- eller ytringsfriheden”, siger Esben Egede Rasmussen til Magisterbladet.

“Det, jeg ønskede, var, at Frank

“Vi fik ikke længere respons på de projekter, vi foreslog. I stedet begyndte de at bruge andre samarbejdspartnere. Det virkede på os ret tydeligt, at de forsøgte at lede pengestrømmen uden om os”, siger Frank Aarestrup.

Det afviser Esben Egede Rasmussen. Det er korrekt, at Frank Aarestrups forskningsgruppe mistede rollen som primær rådgiver for Fødevarestyrelsens arbejde med MRSA. Men det skete, fordi man internt i styrelsen “ville have fokus på smitte mellem dyr og menneske”, og derfor overgik opgaven til et andet institut på DTU, Veterinærinstituttet, forklarer han.

Også på Institut for Akroøkologi ved Aarhus Universitet – det institut, som leverede beregninger til Landbrugspakken – er man opmærksom på pengestrømmen fra Miljø- og Fødevarerministeriet.

“De er ekstremt vigtige for os, fordi de står for vores basisbevilling. På den måde kan man sige, at fri forskning er en ting, som vi har forholdsvis lidt af, fordi forskningen ofte er knyttet op på eksterne bevillinger, der altid har forskellige betingelser og samfundsmæssige prioriteringer knyttet til sig”, siger Jørgen Eivind Olesen.

“Det er et vilkår i dag. Men det behøver ikke at være skidt, for det kan gøre forskningen mere relevant for erhvervslivet og dermed også samfundet”.

Accepten af ministeriers og myndigheders forsøg på at påvirke forskerne undrer Heine Andersen. Han efterlyser handling fra især universiteternes ledelse.

“Jeg er stærkt forundret over, at ingen har protesteret mod den åbenlyse knægtelse af forsknings- og ytringsfriheden, som der har været de seneste 10 år. Ingen på universiteterne har trådt frem og protesteret. Tværtimod har der været en passivitet – ja, nærmest imødekommenhed – over for de her krav”. <<

“Hvis jeg som forsker ligger inde med en viden, så har jeg ikke bare lov, men pligt til at udtale mig”.

Forsker Frank Aarestrup, DTU

professor Frank Aarestrup, som imidlertid gerne udtalte sig om sine anbefalinger, når han blev kontaktet af pressen.

“Hvis jeg som forsker ligger inde med en viden om, hvad der skal gøres for at håndtere et problem, og en minister eller styrelse vælger at gøre noget andet, så har jeg ikke bare lov, men

Aarestrup optræder loyalt i forhold til de beslutninger, der er truffet i en styregruppe, hvor DTU også er repræsenteret”, siger han.

Ifølge Frank Aarestrup fik hans forskningsgruppe samtidig markant færre opgaver fra Fødevarestyrelsen i perioden efter 2014, hvor han udtalte sig i medierne.

Medieforskere:

SÆT MEDIESTØTTEN OP

Der råbes højt om beskæring af DR's midler og fjernelse af mediestøtten til aviser, men eneste kur mod avisdød og udvanding af medieindhold er mere public service og mere statsstøtte, siger medieforskere.

Hvis ikke medielandskabet styrkes, så rammer det ikke bare medieområdet og kulturen, men demokratiet. Det konkluderede den svenske medieudredning, som netop har afleveret sin rapport til den svenske regering. Heri anbefaler udrederne, at mediestøtten i Sverige øges med 20 procent frem mod 2020.

I Danmark blæser de politiske vinde den anden vej. Dansk Folkeparti har foreslået at skære i DR's budget med 25 procent. Og en række redaktører fra bl.a. Børsen og Jyllands-Posten mener, at den direkte mediestøtte til aviserne på 358 mio. kr. skal helt væk.

Professor emeritus og medieforsker på Aarhus Universitet Frands Mortensen mener, at det vil være bedst at sætte mediestøtten op.

“Skærer man DR med 25 procent, og forringes kvaliteten af aviserne i den grad, vi ser nu, så har vi en dødsspiral, hvor kvaliteten bliver ringere og ringere. Den udvikling kan kun stoppes, hvis der puttes flere statspenge i systemet”, siger Frands Mortensen.

Han mener, de anbefalede svenske stigninger i mediestøtte på 20 procent “er småtterier”. Man skal op på et langt større støttebeløb, hvis man vil bevare en nyhedsproduktion af den størrelse, vi har i øjeblikket.

“Der er ikke nogen alternativer til mere statsstøtte, selvom det går på

tværs af dagbladene ideologi om, at de skal kunne klare sig selv på markedsvilkår. Men det gør de jo ikke nu på trods af statsstøtte”, siger Frands Mortensen.

Anbefaling: Styrk DR

En styrkelse af DR kan være en god idé, hvis danskerne skal have bedre public service-medier i fremtiden. Det konkluderede det danske Public service-udvalg, som i starten af november fremlagde fem mulige scenarier for fremtidens medielandskab i Danmark.

Den politiske debat i Danmark om public service har imidlertid været meget fokuseret på et mindre DR. Kulturminister Bertel Haarder (V) har blandt andet talt for en indskrænkning af DR med henvisning til, at programmer som “X Factor” ikke er public service. Liberal Alliance og De Konservative har indtaget lignende standpunkter, og Dansk Folkeparti har foreslået at beskære DR's budget med 25 procent over fem år.

Lektor og medieforsker på Aarhus Universitet Hanne Bruun synes, at diskussionen om public service foregår på et meget lavt niveau. Hun savner en debat om, hvad man vil med public service i fremtiden.

“Der er en sygelig fokusering på DR's rolle. Hvis man synes, DR skal være mindre, hvem er det så, der skal varetage de opgaver, som man synes,

DR ikke behøver at tage sig af”, siger Hanne Bruun.

Hun mener, at det kan gøres mere åbenlyst i debatten, at medierne har en politisk og kulturel funktion i vores demokrati. Skal aviserne så tænkes ind i en public service-sammenhæng? Ja, mener Hanne Bruun.

“Aviserne opfatter jo sig selv som publicister og får forskellige former for statsstøtte. Hvis målet er, at vi skal have et mere velfungerende nyhedssystem i Danmark, kunne man godt gøre det lidt mere åbenlyst, at vi bliver nødt til også at støtte de skriftlige medier. Hvis de ikke ønsker den støtte, så må de jo klare sig på markedsbetingelserne, og det ser jo ikke for godt ud nu selv med støtte”, siger Hanne Bruun.

Vælger regeringen at gennemføre besparelser på DR, så kan man ikke kun investere pengene i dagbladene på grund af statsstøtteregler og EU-lovgivning, forklarer Frands Mortensen. Og penge fra en eventuel nedsat licens kan heller ikke tilfalde dagbladene, fordi mediestøtten er på finansloven, mens licensen ikke er det. Derfor handler det om nu at finde ud af, hvor mange medier og redaktionelle muskler Danmark skal have fremover.

“Mediestøtten skal forhøjes, og man skal fordele midlerne til dem, der virkelig har brug for dem. Det er en svær øvelse, men Folketinget har besluttet, at mediestøtten skal laves om i denne folketingsamling, så man bliver nødt til at tage fat på det”, siger Frands Mortensen. <<

“Der er en sygelig fokusering på DR's rolle”.

Hanne Bruun, forsker i mediepolitik

MUSIKALSK SELVSVING PÅ P3

Der afspilles i stigende grad færre kunstnere på DR's P3, som er danskernes næstmest foretrukne radiokanal, viser en ny aktindsigt i DR. Kulturminister Bertel Haarder (V) efterlyser bedre public service og arbejder på et medieudspil, der forventes at skære i DR's budgetter med op til 25 procent og kan sende P3 i udbud.

“Jeg har et problem, som jeg tror, at du kan løse for mig. For jeg har prøvet alt fra piller til at besøge en doktor. Med at få liv i det, der hænger ned foran mine døde nosser. Bare kom lidt tættere, skatter, du skal ikk' være nervøs, når jeg be'r dig smage mine kejtede klunker”.

Sådan lyder det i første vers på den danske rapgruppe Suspekts sang “Sut Den Op Fra Slap”.

Gruppens ti mest spillede sange på DR har tilsammen opnået over 4.500 afspilninger. Stort set alle på P3. Det viser en hurtig søgning på DR's egen hjemmeside.

Det, man hører, er man selv, lyder P3's slogan. Kanalen markedsfører sig på at være først med de nye hits og samtidig for at fremme vækstlaget for dansk musik. Men P3 vælger i stigende

grad at spille et færre antal kunstnere mange gange som fx Suspekt. Det viser en aktindsigt i DR, som Magisterbladet har fået.

Fra 2011 til 2015 har P3 spillet 39 procent færre kunstnere. Og på DR's radiokanal P6 BEAT, som skulle spille noget af den mere nicheprægede og eksperimenterende musik, der ikke er plads til på P3, er der sket et fald på 28 procent i afspillede kunstnere. Det sker, samtidig med at det afspillede antal minutters musik i samme periode er steget med knap 10 procent på P3 og 40 procent på P6 BEAT. Et færre antal kunstnere får altså i stigende grad mere airplay på både P3 og P6.

“Der er nogle klare krav i public service-kontrakten, som jeg ikke mener, P3 efterlever fuldt ud. Hører man meget P3, bliver man hjernevasket til at høre den samme musik, og det synes jeg er fordummende og stagnerende for kulturen”, siger cand.mag. i musikvidenskab Anders Bak Mejlvang.

Han afleverede i foråret sit speciale, hvor han undersøgte musikudbuddet på netop P3 og P6 over en uge i henholdsvis 2010 og 2015 i tidsrummet klokken 6-24. Og det viser samme faldende udvikling. I 2015 spillede P3 i det undersøgte tidsrum 15 procent færre kunstnere, end kanalen gjorde i 2010.

Specialet påviser desuden, at der spilles langt færre kunstnere på dansk P3, end der gør på de udenlandske public service-kanaler BBC One i England og norsk P3 og svensk P3.

“Hører man meget P3, bliver man hjernevasket til at høre den samme musik, og det synes jeg er fordummende og stagnerende for kulturen”.

Anders Bak Mejlvang, cand.mag. i medievidenskab

“Det er en meget snæver del af den danske musikscene, som slipper igennem til P3. Det er især artister fra de store pladeselskaber, der har en tung stemme på P3. På den måde holder P3 sig meget gode venner med den hjemlige kommercielle musikbranche. Flere danske brancheorganisationer, som varetager interesser for mindre etablerede dele af musikbranchen, efterspørger også langt større diversitet og et mere udfordrende P3”, siger Anders Bak Mejlvang.

Anders Bak Mejlvang savner værter, der er engageret i musik og vil formidle musik til lytterne. Og så savner han, at kanalen tager mere socialt ansvar for, hvad den præsenterer lytterne for – ikke mindst unge mennesker, som P3 især henvender sig til.

LOV OM RADIO- OG FJERNSYNSVIRKSOMHED

§ 10. Den samlede public service-virksomhed skal via fjernsyn, radio og internet el.lign. sikre den danske befolkning et bredt udbud af programmer og tjenester omfattende nyhedsformidling, oplysning, undervisning, kunst og underholdning. Der skal i udbuddet tilstræbes kvalitet, alsidighed og mangfoldighed.

Kilde: Retsinformation, Lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, kapitel 3, §10.

“Det er et faktum, at antallet af numre, der spilles ugentlig på P3, er faldet, fordi numrene spilles mange gange”.

*Henrik Smith-Sivertsen,
Det Kongelige Bibliotek*

“P3 kunne sagtens tage noget mere ansvar for ligestilling og kønsroller, så man fravælger at spille musik som fx Suspekt, der objektiviserer og taler nedsættende om kvinder. Men den type musik får meget spilletid på P3, og det synes jeg, DR som public service-medie burde holde sig for god til, uden at vi taler om at indføre censur”, siger Anders Bak Mejlvang.

Et faktum, at diversiteten falder

DR angiver i sin seneste public service-redegørelse, at musikprogrammer på P3 i 2015 fyldte 54 procent, mens magasinprogrammer fyldte 24 procent, sport 16 procent og nyheder seks procent.

I 2013 fyldte musikprogrammer 50 procent på P3. Musikprogrammer er altså den største og også opprioriterede del af P3's programtyper.

Men der er ingen tvivl om, at P3's musikalske diversitet falder, selvom musikken fylder mere. Det forklarer seniorforsker på Det Kongelige Bibliotek Henrik Smith-Sivertsen.

Han er en del af et større forskningsprojekt, RAMUND (A Century Of Radio and Music in Denmark), hvor 10 forskere de seneste tre år har forsket i DR og radio på DR fra 1925 frem til i dag.

“Det er et faktum, at antallet af numre, der spilles ugentlig på P3, er

faldet, fordi numrene spilles mange gange. Man har formateret P3 og de andre DR-radiokanaler hårdere og hårdere”, siger Henrik Smith-Sivertsen, som i 12 år har forsket i udviklingen i DR-radioens musikalske repertoire og musikforvaltning, og hvilken rolle den har spillet ift. at bryde artister.

DR har ifølge ham altid vidst, at man kan stimulere hits og pladesalg ved at afspille noget mange gange i radioen. Det har man dog med sin public service-selvforståelse bevidst ikke gjort i mange år. Det ændrede sig først for alvor i starten af 1990, blandt andet med indførelsen af “Ugens uundgåelige”.

“I dag ser vi på P3 år for år et forstærket fokus på, hvilken musik lytteren vil høre, og dermed en stærkere og stærkere formatering ud fra det princip, at man skal spille det, lytteren vil have. Den bevægelse er historisk set sket igen og igen, hver gang P3 er blevet presset udefra”, siger Henrik Smith-Sivertsen.

Gider ikke radio længere

I 2015 repræsenterer P3 ifølge TNS Gallup Radio-meters opgørelse 38 procent af lytningen blandt de 19-34-årige, men kun ni procent blandt de 55-69-årige og to procent blandt personer over 70 år.

Og i Kulturstyrelsens seneste rapport om mediernes udvikling er P4, P3 og P1 stadig kanalerne med flest lyttere, men det går tilbage – også for P3. Her er den daglige lyttertid faldet med 1,8 minutter, og P3's lytterandel er faldet fra 21 procent til 19 procent.

Henrik Smith-Sivertsen påpeger, at de unge i stigende grad ikke hører radio længere. Fremtidens musikforbrug orienterer sig mere efter ny musik på streamingtjenester som Spotify.

Samtidig er DR's radiokanaler blevet så snævre, at mange kunstnere siver igennem formaterne og ikke får spilletid, og mange lyttere kan derfor ikke finde “deres” kanal.

“P3 og P4 er danskernes hovedkanaler, fordi de ligger på FM-båndet. Men især de lidt ældre lyttere kan her slet ikke finde den musik, de holder af. Ældre kunstnere har desuden ikke en chance for at blive spillet på P3, fordi DR har en forestilling om, at unge ikke vil lytte til ældre kunstnere, og det er unge lyttere, P3 vil have fat i”, siger Henrik Smith-Sivertsen.

Han mener, at P3 har et voldsomt problem med nyrekruttering af lyttere.

“Det ved kanalen godt. Derfor bliver

P3 ved med at forstærke formateringen, så den i det mindste kan holde på sine nuværende lyttere”, siger Henrik Smith-Sivertsen.

DR skal tilstræbe alsidighed

I lov om radio- og fjernsynsvirksomhed står der bl.a., at der i det samlede udbud “skal tilstræbes kvalitet, alsidighed og mangfoldighed”.

Forskningschef i medieret på Danmarks Medie- og Journalisthøjskole Vibeke Borberg påpeger, at public service-forpligtelsen med sådanne elastiske begreber er beskrevet utrolig bredt. De er netop valgt, for at de kan tilpasse sig det samfund, som DR til enhver tid skal servicere.

“I det samlede billede er det derfor ikke nødvendigvis et juridisk problem, at diversiteten på P3 falder. Det handler mere om, hvordan DR forvalter sin samlede public service-forpligtelse over for samtlige kanaler og portaler”, siger Vibeke Borberg.

Hun mener derimod, at der kan være grund til at diskutere, om det er problematisk, at P3 indirekte har fået stor indflydelse på, hvordan musikudbydere og producenter tilrettelægger deres udbud for at kunne blive afspillet i P3.

“Man kan spørge, om det harmonerer med den rolle, som DR spiller som public service-kanal, at P3 bliver en selvstændig aktør med stor indflydelse på mediemarkedet. P3 skal isoleret set inden for sit område med fokus på popmusik stadig opfylde sin public service-forpligtelse ved at tilstræbe alsidighed og mangfoldighed”, siger Vibeke Borberg.

Det nuværende medieførlig gælder til udgangen af 2018, men kulturminister Bertel Haarder (V) har ytret ønske om mere public service og mindre underholdning fra DR og varsler en ny

OPGØRELSE OVER ANTAL AFSPILLEDE KUNSTNERE PÅ P3 OG DR P6 BEAT 2011-2015

ÅR	P3	P6 BEAT
2011	2.746	3.607
2012	1.861	4.515
2013	1.808	3.457
2014	1.610	3.402
2015	1.675	2.818

Kilde: Danmarks Radio, aktindsigt, oktober 2016

mediaftale allerede i løbet af denne vinter.

Tidligere på året fremlagde de borgerlige partier et medieudspil med besparelser på 25 procent af DR's årlige budget på knap 3,7 mia. kroner over en femårig periode – og med store konsekvenser for P3.

Dansk Folkeparti (DF) efterlyser, at DR skal koncentrere sig mere om at skabe public service og mindre om at skabe underholdning, og mener, at radiokanalerne P3 og P7 ligger alt for tæt på de kommercielle stationer.

DF foreslog i en kronik i august måned i Berlingske, at P3 “fremadrettet skal sættes i udbud, hvor der stilles krav til programfladen, samt at minimum 50 procent af musikken skal have dansk oprindelse”.

Anders Bak Mejlvang mener ikke, at alt indhold på P3 bør være musikjournalistik. Kanalen skal lave meget andet, og det gør den også.

“Men når musik er i fokus, burde man bruge nogle mere musikfaglige værter, som kunne gå ind i musikken og snakke passioneret til lytterne om den. Jeg tror faktisk, mange radiolyttere gerne vil have mere udfordrende musikradio også på P3”, siger Anders Bak Mejlvang. <<

MUSIKFORBRUG I TIMER PÅ KANALERNE P3 OG DR P6 BEAT I PERIODEN 2011-2015

Kanal	2011	2012	2013	2014	2015
P3	7.008	6.955	6.791	7.235	7.663
DR P6 Beat*	5.701	7.532	7.435	7.661	8.006

* Kanalen startede 4. april 2011.

Tallene indeholder jingler, musik mv., som indberettes til Koda.

Kilde: Danmarks Radio, aktindsigt, oktober 2016

5 skarpe om P3's musikudbud

Diversiteten i P3's musikudbud er faldet med 39 procent fra 2011 til 2015, viser ny aktindsigt i DR's musikudbud. Hvordan forsvaret P3 det som public service-medie? P3's redaktionschef for musik og radio, Christian Ottenheim, svarer på Magisterbladets spørgsmål.

① *En aktindsigt i DR's musikudbud viser, at antallet af kunstnere, der bliver spillet på P3, er faldet fra 2.746 i 2011 til 1.675 i 2015. Hvorfor falder diversiteten på P3's musikudbud?*

Det hænger sammen med, at vi har lukket nogle musikorienterede programmer som fx Unga Bunga i aftentimerne, som spillede meget forskellig og ny musik, som ellers ikke blev spillet på kanalen. Det betød, at diversiteten i ydertimerne var større. Men at enkelte artister bliver spillet én gang, siger jo ikke særlig meget om mangfoldigheden i P3's musikprofil hen over en dag og i primetime, hvor der er flest lyttere. Vi kunne let spille mange kunstnere fx mellem kl. 2 og 3 om natten, og så ville det tal være større.

Vi er ved at ændre på hele organiseringen af, hvordan DR tilrettelægger musikken på de enkelte kanaler, fordi der i en periode har været en tendens til, at aktuel musik blev spillet for meget på mange kanaler på én gang. Det er ikke altid meningen, og de tilfældigheder vil vi gerne have fjernet. Vi har også et ønske om at varetage en mangfoldig musikindsats på tværs af kanalerne, så vi kommer fremover til at have nogle flere dedikerede musikprogrammer på P3.

② *Men er diversiteten i P3's musikalske udbud faldet?*

Det afhænger af, hvordan man måler diversiteten. Måler man på udbuddet af antal kunstnere, der er afspillet over hele fladen, også i nattetimerne, og én afspilning også tæller, så er det klart, at diversiteten er faldet. Men måler man på, hvad der rammer de fleste lyttere over en dag i primetime, så er diversiteten ikke faldet, men nogenlunde den samme. Hvis man vil lave et bredt musiktilbud i dag, så skal man servicere med et bredt tilbud, og så er et af de midler, vi bruger, en eller anden form for playlistestyring.

③ *På trods af at playlistestyring er en måde for jer at forsøge holde på lytterne på, så falder lytterandelen på*

P3 i seneste opgørelse med to procentpoint. Hvordan kan det ske?

Det skyldes mange ting og ikke bare musikken. Der er kommet mange digitale tilbud, og vi har samtidig været i en omstillingsperiode, hvor vi bl.a. har flyttet flere programmer og værter – herunder P3's mest populære radioprogram "Mads & Monopolet" – til P4. Radio handler meget om traditioner, og hvornår lytterne er vant til at lytte. Meget af den tradition har vi den seneste tid revet ud af P3. Den skal vi opbygge igen.

④ *Hvorfor vælger P3 som public service-medie at afspille meget musik med danske artister som fx Suspekt og TopGunn, der i flere af deres tekster objektiviserer og taler nedsettende om kvinder – burde I ikke tage mere ansvar for ligestilling og kønsroller i jeres musikudbud?*

Vi censurerer ikke eller forfordeler noget musik frem for andet på baggrund af køn, race, religion eller andre fordelingskriterier, så længe musikken holder sig inden for almindelig lovgivning. Det er en smagssag, hvor snittet ligger for den enkelte i den slags vurderinger, og vi anstrenger os for ikke at være politiske i udvælgelsen, men udelukkende at fokusere på kvalitet og relevans for den enkelte kanal.

⑤ *DR har netop lanceret en ny handlingsplan Nye veje til musikken, hvori der bl.a. står, at P3 vil introducere et nyt musikformat. Betyder det, at den musikalske mangfoldighed på P3 fremover bliver større?*

Det er konkret et musikprogram, som formentlig placeres i weekenden, hvortil der er tilknyttet en digital indsats. Men der ligger også i hele planen et fokus på digital musikindsats, mangfoldighed på tværs af kanalerne, men også et øget ønske om mangfoldighed på de enkelte kanaler – herunder P3. Det er et arbejde, som er i gang lige nu, og som også vil få indflydelse på den musikalske diversitet på P3.

#DMJX

BLIV VIRKSOMHEDENS SOCIAL MEDIA RÅDGIVER

OVERVÅGNING OG EFFEKT- MÅLING PÅ SOCIALE MEDIER

Undervisere: **Lykke Borreskov Juulsen**
og **Kristian Strøbech**

Selvfølgelig er din virksomhed på sociale medier, men opnår I noget med det? Og hvad er det egentligt I vil opnå?

Start 6/4 | København/Aarhus

dmjx.dk/effektmaaling

SOCIALE MEDIER I STRATEGI OG KOMMUNIKATION

Underviser: **Karin Sloth**

Får I nok ud af aktiviteten på sociale medier? Bliv virksomhedens ekspert i sociale medier og lær, hvordan du gør dem til en aktiv del af jeres strategi. På dette kursus lærer du, hvordan sociale medier kan skabe reel værdi for din virksomhed.

Start 27/02 | København

dmjx.dk/somestrategi

I SAMSPIL MED BRUGERNE

Undervisere: **Christian Schwartz**
Lausten, Paul Bradshaw, Peter From
Jacobsen og Astrid Haug

Lær at forstå og navigere i den nye identitetsøkonomi, hvor sociale medier indgår på lige fod med traditionelle mediehuse.

Start 3/4 | København/Aarhus

dmjx.dk/samspil

“Selvmodsigelsen i at lade et raceopdelt militær gå i kamp mod nazismen gav trods alt anledning til selvransagelse”.

HISTORIE

Det sorte USA
– Fra Uafhængighedserklæringen til Barack Obama

Jørn Brøndal

Gads Forlag, 2016, 432 sider, 349,95 kr.

Bogen bringer læseren helt derind i amerikansk identitetsopfattelse, hvor det gør ondt – til spændingsforholdet mellem friheds- og lighedsidealene og det sorte Amerikas rå virkelighed. Bogen skildrer den afroamerikanske befolknings historie: slaveriet og dets ophævelse, raceadskillelsen, borgerrettighedsbevægelsen i 1950'erne og 1960'erne, Barack Obamas vej til præsidentembedet og raceurolighederne, som igen og igen bryder ud. Bogen opruller et omfattende persongalleri spændende fra aktivister som Frederick Douglass, Rosa Parks, Martin Luther King og Malcolm X til politiske ledere som Thomas Jefferson, Abraham Lincoln, Franklin D. Roosevelt og Barack Obama.

ANTROPOLOGI

Questioning Play
– What play can tell us about social life

Henning Eichberg
Routledge, 2016,
384 sider, £90.00

What is play? Why do we play? What can play teach us about our life as social beings? In this critical investigation into the significance of play, Henning Eichberg argues that through play we can ask questions about the world, others and ourselves. Playing a game and asking a question are two forms of human practice that are fundamentally connected. This book presents a practice-based philosophical approach to understanding play that begins with empirical study, drawing on historical, sociological and anthropological investigations of play in the real world from contemporary Danish soccer to war games and folk dances.

KULTUR

Designkultur – Teoretiske perspektiver på design

Mads Nygaard Folkmann
Samfundslitteratur, 2016,
250 sider, 318 kr.

Design handler om ting, men også om kulturel betydning. I sin allestedsnærværelse i

nutiden skaber design den overflade, som vi møder verden igennem, og det er blevet vigtigere end nogensinde før at forstå design som element i skabelsen af kulturel betydning. Bogen introducerer til, hvordan man med analyseværktøjer kan gå tæt på designgenstandes potentiale for at danne betydning, og giver begreber til at tematisere design i forhold til forbrug, medier, virksomheder m.m.

ARBEJDSMARKED

Det danske arbejdsmarked

Tilde Rye Andersen og
Klaus Liebing
Forlaget Columbus, 2016,
160 sider, 238 kr.

“Det danske arbejdsmarked” giver en grundig indføring i den danske model fra indretningen af arbejdspladser til overenskomster og forskellige former for økonomisk politik, der påvirker arbejdspladserne og samfundsøkonomien som helhed. Bogen kan både bruges

til undervisning i samfundsfag på ungdomsuddannelserne og som introduktion til feltet på arbejdsmarkedsuddannelser. Bogen kan oplagt anvendes sammen med portalen www.detdanskearbejdsmarked.dk.

BIOGRAFI

Hjerneflimmer – Historien om Milena Penkowa

Yvonne Schantz
Turbine, 2016,
250 sider, 249,95 kr.

Milena Penkowa. De fleste kender navnet og ansigtet på den stormombruste danske hjerneforsker, ikke mindst på grund af den såkaldte “Penkowa-sag”. Hun blev anklaget og dømt for dokumentfalsk og falsk anklage. Hun blev suspenderet fra sin stilling, anklaget for videnskabelig uredelighed og dømt for dokumentfalsk i forbindelse med sin doktordisputats. Det blev begyndelsen til enden for Milena Penkows forskerkarriere, og sagen blev også begyn-

delsen på en hård personlig nedtur. Selv har den tidligere hjerneforsker afvist alle anklager. I denne bog står hun for første gang frem og fortæller sin version af historien og om sit liv fra vidunderbarn til udsældt forskerstjerne.

ETNOLOGI

Regnskovens religion
– Forestillinger og ritualer blandt Borneos sidste jæger-samlere

Mikael Rothstein
Upress, 2016,
512 sider, 399,95 kr.

Ingen ved, hvor længe penanerne har levet i det centrale Borneos regnskov. Selv fortæller de, at de altid har været der. Verden har ingen begyndelse, og det har menneskenes historie heller ikke, siger de. Indtil for få årtier siden havde de fleste penaner kun et vagt kendskab til verden omkring sig, men tømmerdrift, moderniseringsbestræbelser og kristen mission har forandret deres verden radikalt. Nu ved de, at deres kultur har en ende. I denne bog sætter forfatteren religiøse forestillinger, mytologier og ritualer i centrum og præsenterer penanernes begreber om levende og døde, dyr og ånder, tid, steder, de fysiske omgivelser og meget mere.

Sprog døden skal bremses

Ledigheden har i flere år været stort set lig nul på de store sprogfag, og antallet af uddannelser er styrt dykket. I Tyskland er sprogkyndige danskere allerede nu en mangelvare. Et udvalg med RUC's rektor i spidsen skal rette skuden op.

For bare syv år siden tilbød CBS en række videregående uddannelser inden for hovedsprogene tysk, fransk, spansk, engelsk, italiensk og russisk. Mellem 600 og 700 studerende blev optaget hvert år på de store fag.

I dag har CBS droppet både fransk, tysk, spansk og engelsk. Under 100 studerende bliver nu optaget på engelsk hvert år og under 50 på kinesisk.

“Vi stod over for valget mellem at forringe kvaliteten markant eller opgive. Vi vurderede, at det ikke er forsvarligt at udbyde sprogundervisning til laveste taxametersats. Det er færdighedsorienteret og kræver små hold og mange undervisningstimer”, forklarer Wilbert van der Meer, chef for uddannelsessekretariatet på CBS.

CBS taler om hovsaløsninger

Siden har Udenrigsministeriet to gange bevilget éngangsmidler, fordi der fx var mangel på tolke og translatører. Men CBS opfatter det som en hovsaløsning.

“Det er ikke muligt at have kompetencer under tag, som står klar for det tilfælde, at nogen med et par års mellemrum finder en pose penge til et område”, fastslår Wilbert van der Meer.

Regeringen har nedsat et udvalg, som til januar skal barsle med en national sprogstrategi, der skal styrke sprogene på alle uddannelsesniveauer. Men for CBS' vedkommende kommer det udvalgsarbejde altså for sent.

“Jeg håber, at man husker at tage fagsprogene med i udvalgsarbejdet. Det er på alle måder et kæmpe tab for

et lille land, hvis vi om 10 år kun kan begå os på engelsk ude i verden”, siger CBS' uddannelseschef.

Så kan den gode samtale begynde

Den vurdering deler Wilbert van der Meer med kulturattaché på Danmarks ambassade i Berlin Birgitte Tovborg Jensen. Allerede nu er manglen på sprogkunderskab en barriere for erhvervs- og kulturudveksling samt for den diplomatiske indsats i nabolandet, siger hun.

“Alle i Berlin genkender den lettelse og store goodwill, man møder hos de tyske partnere, når de opdager, at man taler deres sprog. Oftest er det os, der beder dem om noget: informationer, aftaler og tjenester. Og sproget er så vigtigt, fordi vi kæmper med både spaniere, hollændere og polakker om tyskernes opmærksomhed”, forklarer Birgitte Tovborg Jensen.

Det handler ikke kun om, at Tyskland er Danmarks største eksport-

marked, mener kulturattachéen, der selv er cand.mag. i dansk og historie og har boet i Berlin siden 1998.

“Vi har misset liveoptrædener i tysk tv, fordi vi ikke kunne stille med en tysk-sproget politiker. Tekniske og juridiske forhandlinger bliver også særdeles vanskelige. Til gengæld giver det en enorm respekt, når nogen har gjort sig

umage med at lære sproget. Så kan den gode samtale begynde”, pointerer Birgitte Tovborg Jensen.

Sprog er ikke en silokompetence. At det i dag kan være vanskeligt at opstøve en kandidat i tysk eller et andet hovedsprog, bekræfter ledighedstal fra Magistrenes A-kasse. Arbejdsløsheden for universiteternes sproguddannede kandidater er i år nede på 1-2 procent, når det gælder fransk, spansk og tysk. Normalt regnes to procent som fuld beskæftigelse. Samtidig styrt dykker udbuddet af sproguddannelser.

Der skal ske noget, det haster – og det kommer til at koste nogle penge. Det siger Hanne Leth Andersen, rektor på RUC og udpeget af regeringen til at lede arbejdet med den nationale sprogstrategi.

“Udbuddet af uddannelser skal være dækkende, men vi skal også sikre den brede forståelse af, at en sproguddannelse ikke er en silokompetence – den rækker ind over alt andet. Vores verden bliver alt for

endimensionel, hvis vi kun har engelsk som fremmedsprog”, siger Hanne Leth Andersen, der selv i sin tid skrev ph.d. i fransk.

De lave taxametre på sprog-

uddannelserne er en udfordring, understreger RUC-rektoren.

“Det er ikke realistisk at løfte området, uden at der også sker en omfordeling af nogle midler”, siger hun. <<

“Det giver en enorm respekt, når nogen har gjort sig umage med at lære sproget. Så kan den gode samtale begynde”.

Birgitte Tovborg Jensen, kulturattaché i Berlin

Henning Bro

Frederiksbergs stadsarkivar har fået mere tid til at formidle. Under dette års Golden Days Festival guidede han på en bustur til 1970'ernes beton på Frederiksberg.

Jeg var gymnasielærer, før jeg blev arkivar, men blev ret hurtigt træt af det. Jeg kan godt lide at formidle, men som lærer begynder du forfra år efter år. Det er som at rende rundt i et hamsterhjul.

Sådan er det ikke i et arkiv, for du sidder med historiens råstoffer, og dit arbejdsperspektiv er lineært.

Det var også grunden til, at jeg tog arbejde på Rigsarkivet og siden Grønlands landsarkiv. Men jeg kunne ikke holde ud at være på Grønland. For danskere er naturen uhyre insisterende, så enten er du friluftsmenneske og tager familien med på skitur i weekenden, eller også bukker du under for alkoholisme. Der var ikke

noget imellem, og jeg havde hverken lyst til det ene eller det andet.

Det er nu ikke, fordi jeg ikke kan lide naturen. Tværtimod. Jeg bor på Sydsjælland, i Haslev, og kunne ikke bo i byen, selvom hele mit faglige omdrejningspunkt er byens historie. Jeg kan godt lide at være et sted, hvor jeg kan slå noget græs.

Da jeg blev ansat som stadsarkivar i 1995, skulle jeg rydde op efter 30 års rod. Så længe havde man ikke haft en arkivar på Frederiksberg, men heldigvis kunne jeg uden problemer arbejde 60 timer om ugen dengang. I dag arbejder jeg omkring 45 timer om ugen og har fået mere tid til at forske og formidle.

Under Golden Days kørte vi rundt i en gammel bus og besøgte 1970'ernes Frederiksberg. Dengang var Frederiksberg på en røvtur og næsten lige så nedslidt som København. Industrien flyttede ud sammen med de yngre generationer, og skattegrundlaget forsvandt.

Jeg er meget rastløs. Det er udmærket, når man har fuldtidsarbejde, men jeg har ingen fritidsinteresser, og jeg frygter lidt, hvad der skal ske, når jeg går på pension om tre år. Det samme gør min kone. Jeg kan jo ikke kun skrive, der skal ligesom også andre boller på suppen. Hvem ved, måske skal jeg bygge det lokale arkiv op på Bogø, hvor vi flytter hen. <<

PROFESSOR:
**TAXAMETER
UD FRA
LEDIGHEDSTAL
DUER IKKE**

Regeringen vil belønne uddannelser, der fører til job. Men det er en styremodel, som i praksis er umulig at indføre, siger professor i økonomistyring.

Embedsmænd arbejder i disse dage på højtryk for at udarbejde alternative modeller til finansiering af de videregående uddannelser og skal barsle med forslag inden nytår. Politikerne har stillet krav om, at bevillingerne skal tilpasses de studerendes efterfølgende muligheder for job.

Men ifølge professor i økonomistyring ved Aalborg Universitet Per Nikolaj Bukh er opgaven noget nær umulig, og det er et resultat af politisk uvidenhed, at embedsmænd netop nu sidder og pukler med opgaven.

“Man kan lige så godt opgive troen på, at man kan bruge ledighed og beskæfti-

gelse til at justere uddannelsesbevillinger”, siger han.

I en arbejdskitse fra Uddannelses- og Forskningsministeriet, som Weekendavisen har fået adgang til, lægger arbejdsgruppen op til at reducere taxametrene og i stedet for indføre et “performanceelement”, der indbefatter omkring 15 pct. af de

samlede bevillinger svarende til ca. 2 mia. kr.

Det kan virke som en stor andel af de i alt 14 mia. kr., som staten hvert år giver i direkte tilskud til uddannelserne, men det er det ikke nødvendigvis. Kommer modellen til at bero på den enkelte institutions samlede beskæftigelsesgrad, der på

“Man kan lige så godt opgive troen på, at man kan bruge ledighed og beskæftigelse til at justere uddannelsesbevillinger”, siger professor i økonomistyring ved Aalborg Universitet Per Nikolaj Bukh.

fx universitetsområdet svinger mellem 86 og 92 pct. af en årgang, vil effekten være beskeden. Med et simpelt regnestykke svarer det til, at 1-2 pct. af universiteternes samlede uddannelsesbevilling er i spil.

“Hvis modellen skal stå mål med de politiske ambitioner, er det afgørende, at man påvirker bevillingerne til de enkelte fag, hvor afvigelse er store”, siger Per Nikolaj Bukh.

Problemerne står i kø

Det skal med andre ord have økonomiske konsekvenser for universiteterne, at ledigheden for flere tekniske eller naturvidenskabelige fag er på 3-4 pct., mens nogle humanistiske fag er oppe på 30-40 pct., i 4-7 kvartal efter at de er blevet kandidater. Det har det ikke i dag.

Men her opstår også udfordringerne. Ministeriets foretrukne statistik til at beregne ledighed – som har været brugt i forbindelse med den aktuelle dimensionering af 776 uddannelsespladser – tager ikke højde for, at kandidater rejser ud af Danmark eller videreuddanner sig.

Derfor sænker det kunstigt ledigheden, når tekniske og naturvidenskabelige fakulteter optager op til 30-50

pct. af en årgang som ph.d.-studerende.

Og det er ikke den eneste usikkerhedsfaktor.

“Når uddannelserne er små, bliver den statistiske usikkerhed tilsvarende stor. Det betyder, at tilfældige omstændigheder fra år til år kan være med til at bestemme bevillingerne”, siger Per Nikolaj Bukh.

Et eksempel: Ledigheden blandt 49 nyuddannede bioteknologiske civilingeniører fra Aalborg Universitet var 5,4 pct. i 2009. Men i 2013, hvor 13 kandidater blev uddannet, og 2 af dem talte som ledige, var den vokset til 15,6 pct.

Skal tage højde for lokalt arbejdsmarked

Vælger ministeriet en model, hvor institutionerne måles helt nede på fagniveau, dukker en ny problemstilling op: Vilkaerne på det lokale arbejdsmarked. For når bioteknologiske civilingeniører fra Aalborg Universitet har en højere ledighed end deres fagfæller fra DTU, kan det hænge sammen med, at jobmulighederne er dårligere i Aalborg.

“Med andre ord kan man ende med en situation, hvor DTU performer bedre end Aalborg og derfor får en hø-

jere bevilling. Spørgsmålet er så, om det er det, man vil politisk, altså favorisere uddannelser i københavnsområdet”, spørger Per Nikolaj Bukh.

Netop den pointe gjorde Aalborg Universitet et nummer ud af, da universitetet kom med sit indspark til reformarbejdet:

“Bør universitetet fx straffes for, at arbejdsmarkedet i regionen er mindre, og at det derfor kan tage længere tid at komme i job? Bør et universitet straffes i sin uddannelsesbevilling for, at kandidater ønsker at blive i regionen og derved i gennemsnit går længere tid efter endt uddannelse, før de opnår beskæftigelse, men til gengæld på sigt medvirker til at skabe vækst i randområder?” lød det i en skriftlig henvendelse fra AAU-rector Per Michael Johansen.

Argumentationen møder dog ikke støtte hos formanden for Produktivitetskommissionen, økonomiprofessor Peter Birch Sørensen. Kommissionen foreslog i 2013 netop en taxameterreform med fokus på de studerendes jobmuligheder.

“Det er jo ikke nogen særlig god ide at uddanne folk til arbejdsløshed. Så hvis det i nogle områder af landet er sværere for folk at finde job end i andre områder, og de jobsøgende ikke er mobile, så er det jo et argument for at uddanne færre i disse områder”.

Største udfordring er det regionale hensyn

Når embedsmændene i ministeriet fremlægger deres alternative finansieringsmo-

deller for regeringen, kan gruppen desuden henvise til, at universiteterne er pålagt at uddanne til et “nationalt” og ikke et “regionalt” arbejdsmarked. Det samme gælder dog ikke erhvervsakademier og professionshøjskoler, der netop har regionale og lokale uddannelsesforpligtigelser. Og nu bliver brugen af institutionernes beskæftigelsesfrekvenser for alvor kompliceret, påpeger Per Nikolaj Bukh. I hvert fald hvis den skal tage hensyn til regionale forskelle. For så vil modellen også skulle tage hensyn til, at sammensætningen af studerende landet over er meget forskellig.

“I nogle egne af Danmark lukker du alle studerende ind på en uddannelse, mens den samme uddannelse i København kan have høje adgangskrav og dermed også får de bedste studerende. Så der er en risiko for, at du ender med at sænke taxametre på grund af en anderledes studentsammensætning. I teorien og teknisk er det muligt, men det er simpelthen for kompliceret, og der er en masse skævvridninger, du ikke kan håndtere”.

Behov for politisk beslutning

Frem for at bruge statistiske modeller til at regulere taxametre bør det politisk besluttes, hvor der skal uddannes, og hvor mange, der skal uddannes, mener Per Nikolaj Bukh. Og så skal der indføres et relativt højt grundtilskud, mener han, som sikrer det enkelte fags økonomi. I realiteten svarer det til at tage den nuværende di- >>

VIDENSFESTIVAL 2017 LØRDAG 4. MARTS

20 AF LANDETS BEDSTE FØREDRAGSHOLDERE PÅ SCENEN I DEN SORTE DIAMANT

MED BL.A.
JOURNALIST OG FORFATTER PETER ØVIG KNUDSEN,
TV-MAND ADAM PRICE,
RUNEEKSPERT LISBETH IMER,
LÆGE OG DEBATTØR HAIFAA AWAD,
TV-VÆRT M.V. ANDERS LUND MADSEN
OG SOCIOLOG RASMUS WILLIG
BESTIL: WWW.RAESON.DK/DM
NORMALPRIS: 495 KR
DM-MEDLEMMER: 250 KR / DM STUD: 150 KR

RÆSON FOR MEDLEMMER AF DM
TEGN ABONNEMENT NU OG FÅ EN GRATIS BOG I VELKOMSTGAVE
12 MÅNEDERS ABONNEMENT: 250 KR (200 FOR STUDERENDE)
BESTIL: WWW.RAESON.DK/DM

>>

mensionering på uddannelsesniveau et skridt videre.

“Der er nogle uddannelser, man skal have alle steder i landet, og så er der uddannelser, man ikke skal have alle steder i landet. Og for nogles vedkommende skal de ikke udbydes fire steder, men måske bare to steder. Det er det, der er den reelle udfordring, og man kan forholdsvist nemt beslutte sig ved at skele til ledighedstallene, ligesom man gør med dimensioneringen”.

At der er en alvorlig fejl i det nuværende bevillingssystem, er han enig i. Det er baseret på et tælleprincip, hvor hvert studenterårsværk udløser en takst, der på fx humanistiske universitetsuddannelser er på omkring 50.000 kr. Et fag, der optager 50 studerende, indkasserer med andre ord 500.000 kr. årligt for at optage yderligere ti.

“Det kræver nogle ekstra stole i et undervisningslokale, men man skal ikke være økonomiprofessor for at indse, at det ikke er 20 pct. dyrere at tage 10 flere studerende ind. Derfor er der en usund konkurrence mellem institutionerne, når alene et par helsidesannoncer til 250.000 kr. i nogle dagblade kan være nok til at gøre en god forretning”, siger Per Nikolaj Bukh.

Og derfor er der i dag identiske uddannelser rundt omkring i landet med studiemiljøer, der knap er bæredygtige, men hvor ingen institution vil lukke og slukke, fordi ingen bryder sig om at afskedige medarbejdere.

Og når uddannelserne ikke selv vil, bør politikerne udvise ansvar og træffe be-

slutningen for at prioritere, mener Per Nikolaj Bukh.

Frem for at tro at beskæftigelsesfrekvenser kan bruges til noget.

CBS er blandt de institutioner, som formodentlig ikke vil blive ramt i særlig høj grad af et beskæftigelsesparameter. Uddannelsesdekan Jan Molin lægger dog ikke skjul på, at han har svært ved at se fidusen med bevillinger, der bestemmes af beskæftigelsestallene.

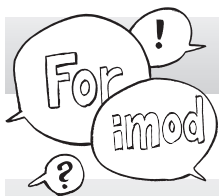
“Personligt synes jeg, det er lidt forarmende. Det virker til, at man har opgivet at finde ud af, hvad kvalitet er og i stedet for sætter kvalitet lig med beskæftigelsesmuligheder”.

Ligesom Per Nikolaj Bukh hæfter han sig ved, at et beskæftigelsesparameter i praksis indebærer, at man giver bevillinger på baggrund af 6-7 år gamle beslutninger regnet fra studiestart til tidspunktet for ledighedsmålingen. Det giver en meget løs kobling.

“Og det straffer institutioner, der faktisk tager deres universitære rolle alvorligt, for principielt belønner man de uddannelser, der tilpasser sig fortiden. Det tager flere år at indfase en ny uddannelse, men man belønner dem, der fastholder uddannelser med minimal risiko og straffer dem, der sætter noget nyt i søen. Men det er blot min helt personlige holdning”.

Ifølge formanden for ministeriets arbejdsgruppe, kontorchef Mikkel Leihardt, er den endelige model langt fra på plads.

“Arbejdsgruppen er fortsat i færd med at overveje en række mulige modeller og derfor ikke endeligt har lagt sig fast på noget”, siger han. <<

Sidste frist for debatindlæg til nr. 1 er mandag den 2. januar kl. 10. Debatindlæg sendes til magisterbladet@dm.dk. Indlæg må maksimalt være på 3.000 tegn inklusive mellemrum. Er et debatindlæg for langt, vil det blive forkortet af redaktionen. Længere indlæg i form af kommentarer eller kronikker bringes efter aftale med redaktøren.

ARBEJDE FØR, NU OG I FREMTIDEN

“Måske vil vi se, at den nu dominerende opfattelse af arbejde som lønarbejde vil puttes i glemmebogen”.

En række interessante nye udgivelser, såsom Jeremy Rifkins “The Zero Marginal Cost Society”, Martin Fords “The Rise of the Robots” og Paul Masons “Postcapitalism”, undersøger alle, hvordan teknologisk udvikling, automatisering af produktionen og udskiftningen af mennesker med robotter har ført til en udvikling, der peger i retning af en stadig mere jobløs fremtid. Det er ikke længere blot industriproduktion og manuelt arbejde, der kan erstattes af teknologi og automatisering, i stigende grad udsættes også service, intellektuelt og kreativt arbejde for denne udvikling. Men forestillingen baserer sig efter min mening på en for snæver forståelse af, hvad “arbejde” er. Der er historisk set nemlig tale om et yderst omskifteligt begreb.

Arbejde har i historiens løb været en vigtig markør for forskellige socialgrupper. Begrebet har eksempelvis spillet ind i politiske argumenter for, hvorfor nogle socialgrupper skulle have bestemte rettigheder, og hvorfor andre ikke skulle. I det antikke Athen var definitionen af arbejde et omstridt begreb, der havde stor betydning for, hvilke socialgrupper der skulle have borgerrettigheder. Hvor nogle ville udvide rettigheder til håndværkere, ville de gamle aristokrater, fx Platon, indskrænke dem. Argumentet var, at manuelle arbejdere ikke kunne tænke selvstændigt.

Med kapitalismens udvikling opstod en ny klasse af lønarbejdere. De begyndte at kritisere lønarbejde som noget, der reducerer mennesket til et redskab for andre og arbejderne til et tandhjul i det store markedsøkonomiske maskineri. På samme tid ville man præsentere et alternativ, nemlig arbejde som livsudfoldelse i demokratiske fællesskaber. Det skulle den klassiske arbejderbevægelse være et praktisk eksempel på. Også den nye lønarbejderklasse måtte argumentere for, at selvom man var arbejder, kunne man godt tænke selv og derfor deltage i den politiske proces.

I takt med udviklingen af den økonomiske videnskab blev arbejde i stigende grad reduceret til en ren markedsøkonomisk kategori. Alle typer arbejde bliver vurderet, ikke i forhold til hvorvidt de er i stand til at opfylde konkrete behov, men hvorvidt de skaber værdi på markedet. Kun produkterne af det arbejde, der bliver solgt på markedet, anerkendes som rigtigt produktivt arbejde. Dette er stadig den domi-

nerende opfattelse i dag, men det er en opfattelse, der altså kun er et par hundrede år gammel.

Mere sandsynligt end at “arbejdet” forsvinder i en automatiseret og næsten jobløs fremtid, er det, at arbejdet vil blive omdefineret og dets mange betydninger fornyet. Vi vil i de næste årtier formentlig se en begyndende diskussion af, ikke bare hvilke aktiviteter vi kan kalde for arbejde, og hvilke der ikke er arbejde, men ligeledes af, hvad det overhovedet vil sige at kalde noget for “arbejde”. Måske vil vi se, at den nu dominerende opfattelse af arbejde som lønarbejde, der betragtes hovedsageligt ud fra markedsøkonomisk nytte, vil puttes i glemmebogen som en opfattelse, der eksisterede i kun et par hundrede år i menneskehedens historie? Lad os tage diskussionen.

Esben Bøgh Sørensen, PhD fellow

MIDLERNE ER FORSVUNDET I ELITENS LOMMER

“Den brede befolkning kommer til at betale for “Ematum-røveriet” i mange år fremover”.

Kære Egon Kristensen, MP Pension

I det seneste nummer af Magisterbladet spurgte vi, hvorfor MP Pension har foretaget en uetisk investering i Ematum-obligationen. Vi havde håbet på, at du ville redegøre for, hvordan MP er kommet til at foretage en investering i Mozambique, som både trækker Mozambiques udvikling i den gale retning, og som sætter medlemmernes midler på spil. Vi havde også håbet på, at du ville indgå i en dialog med os omkring de reelle dilemmaer og udfordringer, MP Pension står over for, når den forsøger at agere som en ansvarlig investor. Vi tror selvfølgelig ikke, at MP Pension har ønsket at bidrage til korrupsion. Men noget er jo gået frygteligt galt. Har man fx haft for stor tillid til den russiske og den schweiziske bank, der formidlede salget af Ematum-obligationer, uden at sikre sig, at udstedelsen var i overensstemmelse med Mozambiques forfatning? Har man fx overvejet, at mange tunarter er på IUCN's røde liste over udryddelsestruede arter? Vi synes, at MP Pension må redegøre for sagen og justere regler og procedurer, så vi undgår lignende sager i fremtiden.

I dit svar angiver du nogle meget generelle overvejelser om at arbejde for en udvikling i den rigtige retning, som vi dårligt kan være uenige i. I vores indlæg, der bygger på

indgående kendskab til Mozambique og grundig research, konkluderer vi, at MP Pension har bidraget til at trække udviklingen i Mozambique i den forkerte retning, fordi MP Pension har købt obligationer i et fupforetagende, hvor en stor del af midlerne er forsvundet i elitens lommer. Du nævner, at I screener jeres investeringer og indgår i dialog om bl.a. korrupsion. I Ematum-sagen forekommer det os for overfladisk og passivt blot at følge med i medierne. Du skriver, at “der har været en positiv udvikling i sagen”. Vi vil meget gerne høre, præcis hvad du bygger den opfattelse på. Den mozambiquiske økonomi er i dyb krise, fordi staten nu står med en stor gæld. De, der har stjålet midlerne, kredsen omkring den tidligere præsident, er hidtil gået fri, og intet tyder på, at de bliver stillet for retten og kommer til at betale pengene tilbage. Derfor kommer den brede befolkning til at betale for “Ematum-røveriet” i mange år fremover – blandt andet i form af dårlige skoler og elendig sundhedstjeneste.

Også set fra medlemmerne af MP Pensions interesse går det nu fra skidt til værre. Ifølge Financial Times faldt de statsobligationer, vi har fået i stedet for obligationerne i firmaet Ematum, fra kurs 81,2 til kurs 60, efter at den mozambiquiske regering 25. oktober erklærede, at landets gæld ikke er bæredygtig, og samtidig bad kreditorerne om at omstrukturere gælden.

Vi vil derfor gentage vores opfordring til MP Pension om at give en fyldestgørende redegørelse for denne meget alvorlige sag. Det kan ikke gøres i et kort debatindlæg her i Magisterbladet, men vi beder MP fremlægge den relevante dokumentation på sin hjemmeside.

Jeef Bech, Jørgen Billetoft, Janice G. Førde, Ronnie Grønberg, Vibe Johnsen, Lisbet Møller, Peter Sigsgaard, Hans Ulrik Skotte Møller, Ole Stage, Ulla Strøbech, Pernille Nagel Sørensen, Elsebet Tarp, Bente Topsøe-Jensen, Mette Visti

EN REDEGØRELSE VILLE VÆRE FOR RESSOURCEKRÆVENDE

“Investeringen i Ematum har bestemt ikke været problemfri”.

Kære alle

Som jeg skrev i mit sidste svar til jer, så har investeringen i Ematum bestemt ikke været problemfri. I det hele taget er investeringer i det, vi kalder emerging markets-lande, ikke altid problemfrie. Men som jeg også understregede sidst, så mener vi generelt, at vi er med til at gøre en forskel ved at investere i disse lande frem for at lade være, samtidig med at vi kan få et afkast til medlemmerne. Landene lever ikke op til danske standarder, men det er der ikke ret mange lande, der egentlig gør – vi får foretaget vurdering af alle lande løbende med hensyn til korrupsion etc.

I efterspørger en redegørelse specifikt for Ematum-investeringen, men det kan vi desværre ikke efterkomme, da det ville være meget ressourcekrævende at lave den type rede-

gørelser. Men vi vil, bl.a. på baggrund af jeres henvendelser, fremover gøre mere ud af at redegøre for, hvordan vi investerer i statsobligationer. Det er et kompliceret område, og der er mange nuancer, og dem vil vi gerne blive bedre til at fortælle om.

Egon Kristensen, formand for MP

TILGODESE DE “USIKKERT BESKÆFTIGEDE”!

“Over årtier er medlemstallet i danske fagforeninger faldet, bl.a. fordi man har haft travlt med alt muligt andet end det, man er sat i verden til”.

En fagforenings eksistensberettigelse ligger i, at den kan forhandle ordentlige vilkår hjem til medlemmerne ved overenskomstforhandlinger. Over årtier er medlemstallet i danske fagforeninger faldet, bl.a. fordi man har haft travlt med alt muligt andet end det, man er sat i verden til, nemlig at repræsentere medlemmernes interesser over for arbejdsgiverne. Fagforeningernes politiseren om ting, der intet har med fagforeningsarbejde at gøre, har kostet mange medlemmer igennem årene.

Der er en gruppe iblandt vore medlemmer, som der blev sat fokus på i sidste nummer af Magisterbladet, og som arbejder under helt urimelige vilkår, nemlig de semesteransatte/timelærerne. Ved de kommende overenskomstforhandlinger med staten har Magisterforeningen en oplagt mulighed for at bide sig fast i forhandlingsbordet og vise sit værd ved at få forhandlet en pensionsordning igennem til timelærerne, som hidtil ikke har været omfattet af en pensionsordning, som det er tilfældet med de fastansatte adjunkter og lektorer.

På min nuværende arbejdsplads, som er en professionshøjskole, har jeg igennem otte år mødt mange timelærere, som tilnærmelsesvis sammenstykker en fuldtidsindtægt fra to eller tre uddannelsesinstitutioner, men som ikke er omfattet af en pensionsordning, og som derfor ikke ved pensionering har en anstændig pension at falde tilbage på.

Havde timelønnen for timelærere været fx 15 % højere end for fastansatte lektorer, kunne man med god ret argumentere for, at de derigennem var blevet kompenseret, men dette er ikke tilfældet, da timelønnen er den samme.

Jeg har mødt nogle grelle eksempler på den manglende pensionsordning for timelærere igennem årene: Ældre lektorer, som det ikke er lykkedes at få fast stilling med pensionsordning, men som i årtier har arbejdet to eller tre steder samtidig uden at oparbejde pension. Resultatet for disse kollegaer er udsigten til enten en yderst skrabet pensionistilværelse eller fortsættelse på arbejdsmarkedet med ét del-

tidsjob for at få en økonomisk nogenlunde tålelig pensionisttilværelse.

I Bekendtgørelse af lov om tidsbegrænset ansættelse hedder det i § 4: "Ansættelsesvilkårene for en tidsbegrænset ansat må ikke være mindre gunstige end dem, der gælder for en sammenlignelig fastansat ..." I Dansk Erhvervs kommentarer til de lovfastsatte regler kan man læse følgende: "... en medarbejder, som er ansat i et vikariat eller anden tidsbegrænset ansættelsesform, ikke må forskelsbehandles i forhold til virksomhedens fastansatte ...".

Dette forhold skal der rettes op på! Forskelsbehandlingen skal stoppes, hvilket burde kunne lade sig gøre for Magisterforeningens forhandlere med loven i hånden! Lykkes det for DM at få en pensionsordning forhandlet igennem til timelærerne, hvor pensionsindbetalingerne procentuelt står i forhold til beskæftigelsesgraden, vil det sende et klart signal om, at det nytter at være medlem af en fagforening.

Søren Lind Jensen

VI KÆMPER EN BRAV KAMP FOR FASTE STILLINGER.

“Vi vil gøre vores til, at det enkelte medlem står bedst muligt i forhandlingen om tidsbegrænsede ansættelser”.

Kære Søren Lind Jensen

Dansk Magisterforening tager problemstillingen med urimelige arbejdsvilkår for timelærere meget alvorligt.

Det har været et tema, Dansk Magisterforening har rejst i flere omgange i forbindelse med overenskomstforhandlinger. Og vi vil gøre det igen ved de kommende forhandlinger, for timelærerne har krav på bedre arbejdsvilkår end dem, de bliver budt i dag. Det gælder i forhold til pension, som du nævner, men i DM arbejder vi også for at forbedre vilkårene på andre områder, herunder afskedigelsesregler og muligheden for at kunne regulere i beskæftigelsesgrundlaget.

I samarbejde med vores lokale tillidsrepræsentanter kæmper vi en brav kamp for at få ledelserne på uddannelsesinstitutionerne til at opslå flere faste stillinger, så der kommer jobåbninger og tryggere karrierespor for de ansatte. Også fordi det sikrer udvikling og sammenhæng i uddannelserne, når undervisningen i videst muligt omfang varetages af folk i ordinære stillinger.

I Dansk Magisterforening, som har en voksende medlemsskare og ikke en faldende, har vi et team af erfarne og dygtige karrierevejledere og forhandlingskonsulenter, som hver dag rådgiver medlemmer om deres muligheder i forhold til udviklingen i deres arbejde og vilkår i deres ansættelse. Jeg vil gerne opfordre til, at man gør brug af den

sparringsmulighed, fagforeningen tilbyder. Vi vil gøre vores til, at det enkelte medlem står bedst muligt i forhandlingen om tidsbegrænsede ansættelser, ligesom vi kan hjælpe til afklaring af mulige karriereveje.

Når denne udgave af Magisterbladet har nået modtagerne postkasser, har vi netop overstået DM's første kongres. Et hovedtema på kongressen er "atypiske ansættelser", som de tidsbegrænsede og løst ansatte undervisere på professionsskoler og universiteter udgør en betydelig del af. På kongressen skal Dansk Magisterforenings delegerede medlemmer sammen med en række førende eksperter og beslutningstagere debattere udviklingen på arbejdsmarkedet, og hvordan der sikres tryghed for medarbejderne, når stadig flere arbejdsgivere dropper fastansættelser og i stedet hyrer arbejdskraft til at løse opgaver ofte i tidsbegrænsede ansættelser på utrygge vilkår.

Vi er en fagforening, der sætter de svære temaer på dagsordenen og inddrager medlemmerne i løsningerne. Og vi fortsætter kampen for timelærernes vilkår.

Camilla Gregersen, formand for Dansk Magisterforening

Kræftens Bekæmpelses Videnskabelige Udvalg (KBVU)

Støtte til eksperimentel, klinisk og epidemiologisk kræftforskning

Ansøgningsfrister:

Hoveduddelingen:

Onsdag den 15. februar 2017 kl. 15.00

Ansøgningstyper: Projektstøtte, postdocstipendier og udlandsophold over 1 måneds varighed inkl. løn.

Andre uddelinger:

15. februar, 15. maj, 15. august og 15. november kl. 15.00

Ansøgningstyper: Skolarstipendier og rejser under og over 1 måneds varighed ekskl. løn.

Ansøgningskema:

Elektronisk ansøgningskema samt "Information om støttmuligheder og formkrav" finder du på vores hjemmeside www.cancer.dk under "Forskning" – "Søg støtte til forskning".

Eventuelle spørgsmål kan rettes til Sabrina Loman Hansen på sablh@cancer.dk eller 3525 7258.

Kræftens Bekæmpelse
Bevillingssektionen

DYRK DIN FAGLIGHED

I Fagligt forum på dm.dk får du faglig inspiration via artikler og medlemsmøder. I de tilknyttede grupper på LinkedIn har du mulighed for at dyrke din faglighed og netværke med andre. Det er også på LinkedIn, du får besked om nye artikler, fyraftensmøder og andre arrangementer. Her får du et udpluk af artikler og fyraftensmøder.

Se flere faglige artikler på dm.dk/fagligtforum.
Se alle faglige medlemsmøder på dm.dk/kalender.

På Rigsarkivets tag i København kan man spise sin frokost eller slappe af i et af de små haverum.

GRØNNE TAGE HAR TRANGE KÅR

Selv om regnvandet gør gavn i stedet for at ende i kloakerne, og vi får større livskvalitet med udsigt til grønne omgivelser, er der langt mellem de grønne tage i byerne. De bliver for ofte valgt fra, når budgetterne strammer til.

Læs *Dorthe Rømsø*'s artikel i dm.dk/fagligtforum.
Vælg *Naturvidenskab, sundhed og miljø*.

ER EN PLASTISKÅL HISTORISK?

Ved at formidle kulturarv i en genbrugsbutik får de unge en oplevelse af, at historie ikke bare er noget, man møder på museerne. De får en erkendelse af, at alt, vi indgår i og omgiver os med, repræsenterer en historie.

Læs *Sally Schlosser Schmidts* artikel i dm.dk/fagligtforum.
Vælg *Kultur, sprog og kommunikation*.

Prisskiltene på genbrugsvarerne indeholder en kort kulturhistorisk fortælling om den fortid, som de repræsenterer.

”Margretheskålen produceres i bedste velgående, men hører også hjemme i museernes fortællinger om vores helt nære Danmarkshistorie”.

Sally Schlosser Schmidt,
cand.mag. i historie

Foto: Sally Schlosser Schmidt

OVERSÆTTEREN SOM BETYDNINGSDETEKTIV

Forskellige sprog inddeler virkeligheden forskelligt, og derfor er oversættere en slags betydningdetektiver, hvis evner langt overgår computerens i jagten på den rette oversættelse.

Læs *Kirsten Marie Øveraas'* artikel i dm.dk/fagligtforum. Vælg *Kultur, sprog og kommunikation*.

”Uoverensstemmelse mellem sprog er et helt centralt problem”.

Kirsten Marie Øveraas, cand.mag., oversætter

GYLDENDAL DEN STORE DANSKE

Skriv søgeord

Forside > Natur og miljø > Zoologi > Rovdyr

brun bjørn

OPRINDELIG FORFATTER *TAsf*
SENESTE FORFATTER *Redaktionen*

© Terry Tollefsen/U.S. Fish and Wildlife Service
Brun bjørn. Den nordamerikanske underart gråbjørn eller grizzly (*Ursus arctos horribilis*).

brun bjørn, *Ursus arctos*, den videst udbredte bjørneart og den, som kan blive størst. Den forekommer på den nordlige halvkugle fra Skandinavien (samlet bestand ca. 1100 dyr) og SØ-Europa til det østligste Asien samt i det nordvestlige Nordamerika. Den vide udbredelse har givet anledning til opdeling i geografiske grupper med stor variation i størrelse, vægt og fæve, fx de nordamerikanske underarter alaska- eller kodiakbjørn (*Ursus arctos middendorffi*) og gråbjørn eller grizzly (*Ursus arctos horribilis*).

Farven varierer fra sortbrun, brun til sølvgrå og lys beige. Med en vægt på op til 780 kg og en kropslængde op til 3 m er alaskabjørnen det største nulevende landrovdyr. Gråbjørnen er noget mindre,

Oversætteren skal finde ud af, hvad grizzlybjørne æder. Et opslag i Den store danske encyklopædi kan ikke hjælpe.

Foto: denstoredanske.dk

ER FAGLIGE VENSKABER ÆGTE VENSKABER?

Kan man kritisk og objektivt bedømme en god vens teori, fortolkning eller opdagelse? Kan forskere inden for samme felt være ægte venner? Forskningen i venskaber efterlader masser af ubesvarede spørgsmål. Læs Claus Emmeches artikel i Fagligt forum.

Find artiklen på dm.dk/fagligtforum.
Vælg Uddannelse, didaktik og forskning.

SKRIV EN ARTIKEL OM DIT SPECIALE

Har du lyst til at udbrede den viden, du har fået gennem dit speciale? Så er du velkommen til at skrive en artikel til Fagligt forum med baggrund i dit speciale. Kontakt Fagligt forum-redaktør Anna Dalsgaard for at høre nærmere om format og indhold på tlf. 38 15 67 79 eller ada@dm.dk.

”Som videnskabsteoretiker med hang til videnskabens sociologi pirrede det min nysgerrighed, at mange områder af forskningen foregår i grupper af forskere, der kender hinanden så godt, at betegnelsen venskaber trænger sig på”.

Claus Emmeche, lektor ved Institut for Naturfagenes Didaktik, Københavns Universitet

UDVALGTE MEDLEMSMØDER I JANUAR

Nudging og adfærdsdesign

Hør, hvordan offentlige og private virksomheder kan påvirke borgere og kunder til at ændre adfærd via specialdesignet kommunikation.

- 12. januar 2017 kl. 17-20 i Aarhus

Mod en kierkegaardsk reformation

Den enkelte må selv stå til ansvar for den synd, han bringer ind i verden. I ”Begrebet Angst” reformerer Kierkegaard reformatorens egen udlægning af arvesyndslæren. Foredraget arrangeres og afholdes af Kierkegaardselskabet.

- 26. januar kl. 19.30-21 i København

Kommende medlemsmøder

Vi er i fuld gang med at planlægge medlemsmøderne for foråret 2017. Vi sender dig mails om møderne i dit område i løbet af foråret, og du kan også se forårets møder i kalenderen på dm.dk i begyndelsen af januar.

**SE ALLE FAGLIGE FYRAFTENSMØDER OG
TILMELD DIG PÅ DM.DK/KALENDER**

Dansk
Magisterforening

Nye muligheder i dit arbejdsliv

Har du lyst til at reflektere over vigtige valg i dit arbejdsliv sammen med en anden? Eller har du selv erfaringer, som kan åbne for tanker og muligheder i en andens arbejdsliv?

Vælg et af DM's seks mentortemaer:

- Fra dimittend til det første job
- Tør jeg springe ud som selvstændig?
- Få ro på work-life balancen
- Skab muligheder for at skifte branche
- Få retning på karrieren
- Vejen til det første job

Læs mere, og meld dig som mentor eller mentee

dm.dk/mentor

magisterbladet

119 procent

Så mange flere klikker sig nu ind for at læse nyheder mv. på magisterbladet.dk. De seneste to år er antallet af brugere ifølge Google Analytics steget fra 32.106 brugere i perioden februar-juli 2014 til 71.634 brugere i samme periode 2016.

Læs de daglige nyheder på **MAGISTERBLADET.DK**

Tænk PENGE
har kåret vores
forsikringer
"Bedst i test"

Men er de også
bedst for dig?

Klik ind på
lb.dk

For 8. gang kårer Tænk Penge vores forsikringer "Bedst i test". Denne gang tester de samlerabatter hos ni danske forsikringsselskaber. Vores samlede pris er stadigvæk den bedste, også selvom vi ikke binder vores medlemmer med samlerabatter.

Se om du kan få en bedre og billigere forsikring – ring 33 11 77 55
eller beregn pris på lb.dk

